

národní
úložiště
šedé
literatury

Vybrané údaje o sociálním zabezpečení - 2014

Český statistický úřad
2015

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-374500>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 04.05.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz.

VYBRANÉ ÚDAJE O SOCIÁLNÍM ZABEZPEČENÍ

za rok 2014

Sociální zabezpečení

Praha, 25.11.2015

Kód publikace: 190029-15

Č. j.: 2144/2015-63

Zpracoval: Odbor statistik rozvoje společnosti

Ředitel odboru: Ing. Martin Mana

Kontaktní osoba: Mgr. Anita Hrivíková, e-mail: anita.hrivikova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 051 111 | www.czso.cz
Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 648, 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz
Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz
Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz
Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice | tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň | tel.: 377 612 108, 377 612 249
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Sportovní 28, 360 01 Karlovy Vary | tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem | tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | Nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1 | tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3 | tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice | tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava | tel.: 567 109 062, 567 109 080
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno | tel.: 542 528 115, 542 528 105
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc | tel.: 585 731 516, 585 731 509
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava | tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín | tel.: 577 004 931, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

OBSAH

ÚVODNÍ SLOVO	4
1. DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ	5-10
1-1. Počet důchodců dle druhu důchodu (2006 - 2014)	11
1-1. Vyplácené důchody (1996 - 2014)	12
1-3. Počet důchodců a průměrná výše důchodů dle druhu důchodů (2009 - 2014)	13
1-4. Počet starobních důchodců a průměrné výše důchodů (2009 - 2014)	14
1-5. Důchodci, průměrný věk a průměrná výše důchodu dle druhu důchodu v roce 2014	15
1-6. Průměrná výše sólo vyplácených důchodů dle druhu důchodů a pohlaví (2006 - 2014)	16
1-7. Počet a průměrné měsíční výše nově přiznaných důchodů (2012 - 2014)	17
1-8. Zvýšení základní výměry důchodů (1996 - 2014)	18
1-9. Výdaje na důchody podle druhu důchodu (civilní sektor) (1993 - 2014)	18
1-10. Podíl výdajů na důchody k hrubému domácímu produktu (1993 - 2014)	19
1-11. Relace průměrného starobního důchodu k průměrné mzdě (1988 - 2014)	19
2. NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ	20-21
2-1. Základní ukazatele nemocenského pojištění (2000 - 2014)	22
2-2. Průměrné procento pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz v roce 2014	23
2-3. Ukončené případy dočasné pracovní neschopnosti v roce 2014	23
2-4. Vývoj relace průměrného denního nemocenského a průměrné denní mzdy (1985 - 2014)	24
3. DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY A PĚSTOUNSKÉ PÉČE	25-27
3-1. Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče (2001 - 2014)	28
3-2. Průměrný měsíční počet vyplacených dávek státní sociální podpory a pěstounské péče (2001 - 2014)	29
3-3. Vývoj vyplacených dávek státní sociální podpory a pěstounské péče (2013 - 2014)	30
3-4. Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče dle krajů v roce 2014	31
3-5. Počet vyplacených dávek státní sociální podpory a pěstounské péče dle krajů v roce 2014	32
3-6. Příjemci rodičovského příspěvku podle pohlaví a krajů (2013 - 2014)	33
4. DÁVKY POMOCI V HMOTNÉ NOUZI, DÁVKY PRO OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM, PŘÍSPĚVEK NA PĚČI	34-35
4-1. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči (2007 - 2014)	36
4-2. Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením (2007 - 2014)	37
4-3. Vývoj výdajů a počtu příspěvků na živobytí dle krajů (2013 - 2014)	38
4-4. Vývoj výdajů a počtu doplatků na bydlení dle krajů (2013 - 2014)	39
4-5. Vývoj výdajů a počtu dávek mimořádné okamžité pomoci dle krajů (2013 - 2014)	40
4-6. Vývoj výdajů a počtu příspěvků na péči dle krajů (2013 - 2014)	41
4-7. Vyplácené příspěvky na péči podle věku a stupně závislosti v roce 2014	42
4-8. Vývoj výdajů a počtu příspěvků na mobilitu dle krajů (2013 - 2014)	43
5. SOCIÁLNÍ SLUŽBY	44-49
5-1. Počet sociálních služeb dle druhu a jejich kapacita v roce 2014	50
5-2. Počet pobytových sociálních služeb v roce 2014 - kapacita služby (počet pokojů)	51
5-3. Počet uživatelů (klientů) pobytových sociálních služeb v roce 2014	52
5-4. Počet uživatelů (klientů) sociálních služeb v roce 2014 - 1. část	53
5-5. Počet uživatelů (klientů) sociálních služeb v roce 2014 - 2. část	54
5-6. Kapacita a ekonomické ukazatele v sociálních službách v roce 2014	55
5-7. Počet neuspokojených žádostí o sociální služby dle krajů v roce 2014	56
5-8. Výdaje na pečovatelskou službu (1999 - 2014)	57
6. EVROPSKÝ SYSTÉM JEDNOTNÝCH STATISTIK SOCIÁLNÍ OCHRANY (ESSPROS)	58-59
6-1. Základní systém ESSPROS - výdaje na sociální ochranu podle funkcí sociální ochrany (1996 - 2013)	60
6-2. Vývoj podílu výdajů na sociální ochranu k HDP ve vybraných evropských zemích (2001 - 2013)	61
ZKRATKY	62
ZNAČKY V TABULKÁCH	63

Úvodní slovo

Publikace **190029-15 Vybrané údaje o sociálním zabezpečení za rok 2014¹** přináší základní údaje za oblast sociálního zabezpečení v České republice za rok 2014 a u vybraných ukazatelů v dlouhodobých časových řadách. Sociální zabezpečení zahrnuje **system důchodového pojištění, nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, nepojistné dávkové systémy** (zahrnují **dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči**) a **sociální služby**. V publikaci lze nalézt základní údaje o vývoji počtu vyplacených důchodů, počtu důchodců, průměrné měsíční výši důchodů, vývoji podílu výdajů na důchody k hrubému domácímu produktu, vývoji relace průměrného vyplaceného starobního důchodu k průměrné mzdě, přehled o zvýšeních vyplácených důchodů, základní ukazatele nemocenského pojištění, průměrný počet nemocensky pojištěných, výdaje na dávky státní sociální podpory, průměrný měsíční počet vyplacených dávek státní sociální podpory, dávek pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči, vývoj výdajů na dávky pro zdravotně postižené, počet sociálních služeb, sociální služby podle zřizovatele, pečovatelská služba a náklady na pobytové sociální služby a příjmy z úhrad v ČR. Dále jsou uvedeny základní informace o Evropském systému jednotných statistik sociální ochrany (ESSPROS).

Data jsou publikována v následujících kapitolách, sestávajících se vždy z úvodní textové a datové tabulkové části:

1. Důchodové pojištění
2. Nemocenské pojištění
3. Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče
4. Dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči
5. Sociální služby
6. Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany (ESSPROS)

Veškeré údaje uveřejněné v této publikaci jsou přebírány z **Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV)** a **České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ)**.

Další informace ke zveřejněným údajům jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/> nebo na internetových stránkách České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) www.cssz.cz/cz.

¹ Rozšířená verze publikace volně navazuje na publikace Vybrané údaje o sociálním zabezpečení a Sít' vybraných zařízení sociální péče, které Český statistický úřad vydával v minulých letech.

1. Důchodové pojištění²

Důchodový systém ČR je založen na povinném základním důchodovém pojištění podle zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (tzv. první pilíř), na doplňkovém penzijním spoření podle zákona č. 427/2011 Sb., které nahradilo penzijní připojištění se státním příspěvkem podle zákona č. 42/1994 Sb. (tzv. třetí pilíř) a od roku 2013 na dobrovolném důchodovém spoření podle zákona č. 426/2011 Sb. (tzv. druhý pilíř).

Systém základního důchodového pojištění je založený na povinné účasti a na průběžném financování (systém pay-as-you-go, zkráceně PAYGO). Jedná se o univerzální systém zabezpečující všechny ekonomicky aktivní osoby, jehož financování probíhá na základě solidarity mezi generacemi. Právní úprava je jednotná pro všechny pojištěnce. Určité odchylky v oblasti organizačního a administrativního zabezpečení platí v případech, kdy jsou k rozhodování příslušné orgány sociálního zabezpečení ministerstev obrany, vnitra a spravedlnosti.

Ze základního důchodového pojištění se poskytují **důchody starobní, invalidní, vdovské, vdovecké a sirotčí**. Výše důchodu se skládá ze dvou složek, a to ze základní výměry (stanovené pevnou částkou stejnou pro všechny důchodce) a z procentní výměry stanovené podle délky doby pojištění a výše výdělků. O nároku na důchod, jeho výši a výplátě rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení a orgány sociálního zabezpečení ministerstev obrany, vnitra a spravedlnosti.

Legislativa

Po přijetí zákona o důchodovém pojištění v roce 1995 byla přijata řada legislativních změn. Poukázat lze na úpravy účinné od roku 2004, kdy bylo schváleno pokračovat ve zvyšování věkové hranice pro nárok na starobní důchod i po roce 2007, byla omezena možnost předčasného odchodu do důchodu zrušením dočasně kráceného starobního důchodu (s výjimkami pro invalidní a částečně invalidní důchodce), bylo rozhodnuto o redukci hodnocení doby studia a o zrušení podmínky omezující nárok na výplatu starobního důchodu výší příjmu z výdělečné činnosti. Změny v pojistném spočívaly v převedení části příspěvků vybíraných na státní politiku zaměstnanosti do systému důchodového pojištění (zvýšením sazby pojistného na důchodové pojištění z 26 % na 28 %, při současném snížení sazby na státní politiku zaměstnanosti z 3,6 % na 1,6 %) a v postupném zvyšování minimálního vyměřovacího základu pro stanovení pojistného u OSVČ v letech 2004 až 2006.

V roce 2006 došlo ke změnám u částečných invalidních důchodů a vdovských důchodů vyplácených v souběhu s jiným důchodem. Výplata částečných invalidních důchodů, které byly pro výši příjmů z výdělečné činnosti kráceny, nebo které se z tohoto důvodu nevyplácely, náleží v plné výši od splátky důchodu splatné v únoru 2006. Vdovám, kterým vznikl nárok na vdovský důchod před 1. lednem 1996 a kterým byla výše vdovského důchodu omezena, protože úhrn důchodů přesáhl stanovenou nejvyšší výměru, byla od července 2006 výše jejich vdovských důchodů upravena. V souvislosti s přijetím zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, který zavedl novou dávku – příspěvek na péči – bylo počínajíc rokem 2007 zrušeno vyplácení zvýšení důchodu pro bezmocnost.

Právní úpravou přijatou v roce 2008 (zákon č. 306/2008 Sb.), která nabyla účinnosti v zásadě od 1. ledna 2010, byla realizována I. etapa důchodové reformy, mezi jejíž nejvýznamnější změny lze zahrnout:

- postupné prodloužení doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod z 25 let na 35 let včetně náhradních dob pojištění nebo na 30 let bez náhradních dob pojištění,
- postupné omezení zápočtu náhradních dob pojištění i pro nárok na starobní důchod na 80 % s výjimkou těchto dob z titulu osobní péče o dítě ve věku do 4 let, o osobu, která je závislá na péči jiné osoby a bývalé základní vojenské služby,

² Informace uvedené v této části publikace vychází z Pojistně-matematické zprávy o důchodovém pojištění 2014, vydávané Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/1353>

- plynulé pokračování v postupném zvyšování důchodového věku až na 65 let u mužů a u žen, které nevychovaly žádné dítě nebo jedno dítě a 62 až 64 let (podle počtu vychovaných dětí) u žen, které vychovaly aspoň dvě děti,
- postupné prodloužení období pro možnost předčasného odchodu do starobního důchodu ze tří na pět roků,
- zrušení podmínky pro nárok na výplatu starobního důchodu vedle příjmu z výdělečné činnosti, která spočívala ve sjednání pracovního vztahu nejdéle na dobu jednoho roku,
- zvyšování procentní výměry starobního důchodu za dobu výdělečné činnosti po vzniku nároku na starobní důchod při souběžném pobírání tohoto důchodu,
- změna plného invalidního důchodu na důchod starobní ve stejné výši při dosažení věku 65 let,
- sjednocení dosavadní pevné věkové hranice pro „trvalý“ nárok žen na vdovský a mužů na vdovecký důchod na věk o 4 roky nižší, než činí důchodový věk pro muže stejného data narození,
- nové vymezení invalidity (zavedení třístupňové invalidity) s „trvalou“ ochranou výše dosavadních částečných invalidních důchodů v případě změny invalidity z II. stupně invalidity na I. stupeň,
- sjednocení věkové hranice, ke které se zjišťuje tzv. dopočtená doba pro výši procentní výměry invalidního důchodu, pro muže a ženy
- zrušení doby studia získané v období po účinnosti návrhu zákona jako náhradní doby pojištění s výjimkou posuzování nároku na invalidní důchod,
- zvýšení redukce procentní výměry při předčasném odchodu do starobního důchodu z 0,9 % na 1,5 % výpočtového základu, a to od 721. kalendářního dne za každých i započatých 90 kalendářních dnů.

Změna zákona o důchodovém pojištění byla přijata v roce 2011 (zákon č. 220/2011 Sb.). Novela zákona o důchodovém pojištění obsahuje další opatření přispívající ke zlepšení finanční udržitelnosti základního důchodového pojištění a zpřesňující současnou právní úpravu.

K nejvýznamnějším změnám z hlediska této novely patří:

- stanovení základní výměry důchodu. Výše základní výměry důchodů se vždy stanoví ve výši 9 % průměrné mzdy,
- stanovení výše redukčních hranic a zápočtu částek osobního vyměřovacího základu pro zjištění výpočtového základu. Zákon jednoznačně stanoví pravidla pro určení výše redukčních hranic ve vazbě na průměrnou mzdu a v závislosti na výši redukčních hranic procentní sazby pro stanovení částek, která se započtou do výše výpočtového základu z výše osobního vyměřovacího základu. Ke změnám bude docházet postupně v pětiletém přechodném období,
- pokračování ve zvyšování důchodového věku a urychlení sjednocení důchodového věku pro muže a ženy tak, že ke sjednocení důchodového věku dojde v roce 2041. Pro narozené v roce 1975 bude platný již jednotný důchodový věk 66 let a 8 měsíců, který se bude zvyšovat o 2 měsíce za každý rok narození po roce 1975,
- pozvolnější odstupňování procentní sazby pro snížení výše procentní výměry předčasného starobního důchodu tak, že pro důchody přiznané po 31. prosinci 2011 se výše procentní výměry důchodu snižuje za každých i započatých 90 kalendářních dnů v období od 361. do 720. dne o 1,2 % výpočtového základu (oproti současným 0,9 % výpočtového základu).
- zrušení výplaty jednorázové dávky při zániku nároku na vdovský, resp. vdovecký důchod z důvodu uzavření nového manželství pro nároky vzniklé po 31. prosinci 2011,
- zkrácení lhůty pro možnost opětovného vzniku nároku na vdovský či vdovecký důchod, pokud dojde znovu ke splnění zákonem stanovených podmínek, z pěti let na dva roky pro nároky vzniklé po 31. prosinci 2011,
- stanovení výše vyplácených důchodů výhradně podle zákonem stanoveného postupu a podle statisticky zjištěného růstu indexu spotřebitelských cen a jedné třetiny růstu reálných mezd.

Dobrovolné důchodové systémy (druhý a třetí pilíř) jsou pojaty jako individuální spoření na důchod v soukromých penzijních společnostech a jsou založené na kapitálovém financování.

Účastníci systému doplňkového penzijního spoření (dříve penzijního připojištění se státním příspěvkem) mohou získat státní příspěvek v závislosti na výši příspěvku účastníka a jejich nároky ze základního důchodového pojištění nejsou účastí v tomto systému ovlivněny. Výše výplat dávek tohoto systému se na příjmech důchodců podílí zatím jen zanedbatelnou měrou.

Výdaje na důchody

Základními parametry, které ovlivňují výdaje na důchody, jsou počet důchodců, resp. důchodů a výše důchodů ovlivňovaná především valorizacemi důchodů.

Nejvyšší podíl na výdajích na důchodové pojištění mají výdaje na starobní důchody. Je to dáno tím, že z celkového počtu příjemců důchodů je nejvíce důchodců starobních a úroveň starobních důchodů je nejvyšší ve srovnání s úrovní ostatních druhů důchodů. Ke skokovému zvýšení tohoto podílu (téměř o 5 procentních bodů) došlo v roce 2010 v důsledku toho, že zákonem o důchodovém pojištění byly transformovány invalidní důchody osob starších 65 let na důchody starobní. Stejný důvod vedl i ke snížení podílu výdajů na invalidní důchody. K trvalému snižování podílu výdajů dochází u vdovských důchodů v důsledku snižujícího se počtu vdovských důchodů a zejména samostatně vyplácených, které nejsou kráceny pro souběh s jiným důchodem.

Celkové výdaje Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) na důchody v roce 2014 vzrostly meziročně o téměř 3 mld. Kč a dosáhly výše 376,4 mld. Kč (tj. 78,6% všech prostředků na sociální výdaje MPSV v roce 2014). Na konci roku 2014 byl zaznamenán mírný meziroční nárůst celkového počtu důchodců ovlivněný zejména vyššími počty starobních důchodců, který v prosinci 2014 dosáhl 2 863,2 tis. osob (z toho 2 355,1 tis. představovali důchodci starobní), tj. meziročně o 0,2 % více. (viz tabulka č. 1)

Tab. 1: Výdaje na důchody podle druhu důchodu (civilní sektor)¹⁾

v mil. Kč

Rok	Důchod							Celkem
	starobní	invalidní pro invaliditu stupně			vdovský	vdovecký	sirotčí	
		III. ¹⁾	II. ²⁾	I.				
2009	243 636	44 380	16 609	-	21 576	2 249	3 254	331 705
2010	265 985	30 870	4 295	12 516	21 018	2 263	3 214	340 162
2011	284 614	29 504	5 116	12 831	21 483	2 385	3 301	359 234
2012	295 140	28 067	5 250	12 159	21 463	2 443	3 341	367 864
2013	300 574	26 903	5 457	11 781	21 935	2 519	3 166	372 335
2014	305 668	26 062	5 608	11 683	21 731	2 553	3 101	376 406

1) Do roku 2009 výdaje na plně invalidní důchody.

2) Do roku 2009 výdaje na částečné invalidní důchody.

3) Dávky podle předpisů platných před účinností zákona č. 155/1995 Sb.

*) Čisté výdaje v roce bez záloh poštám na výplatu důchodů. Od roku 1999 bez bezmocnosti - dříve včetně.

Civilní sektor - nejsou zahrnuty údaje týkající se ozbrojených složek Ministerstva obrany ČR, Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva spravedlnosti ČR.

Zdroj dat: ČSSZ

Počet důchodců

Celkový počet důchodců se výrazně zvýšil v roce 2011, a to především v důsledku zvýšení počtu starobních důchodců, zejména těch, jimž je vyplácen trvale krácený předčasný starobní důchod. K výrazné změně došlo od roku 2010 i v počtech starobních a invalidních důchodců, neboť od 1. ledna 2010 byl u 109 tis. osob starších 65 let ze zákona změněn jejich invalidní důchod na starobní ve stejné výši. Od stejného data pak došlo ke zrušení plných a částečných invalidních důchodů a jejich přeměnu na invalidní důchody pro invaliditu I., II. a III. stupně. Pokračovalo snižování počtu žen i mužů pobírajících samostatně vyplácený vdovský nebo vdovecký důchod a snižování počtu sirotčích důchodů. Snižování počtu samostatně vyplácených vdovských a vdoveckých důchodů souvisí s tím, že důchodci využívají možnosti odchodu do předčasného starobního důchodu a samostatný vdovský nebo vdovecký důchod pak pobírají pouze ti, kteří nemají na přímý důchod nárok, nebo pečují o děti (těch však také ubývá, obdobně jako se snižuje počet sirotčích důchodů). Po výrazném nárůstu počtu důchodců v roce 2011 došlo v letech 2012 a 2014 ke snížení jejich počtu, zejména v důsledku snížení počtu nekrácených starobních důchodů. Rovněž počet vdovských a vdoveckých důchodů vyplácených samostatně se nadále snižoval. Postupně se

mírně snižuje podíl žen na celkovém počtu důchodců. Zatímco v roce 2009 činil tento podíl 61 %, do roku 2014 se snížil na 60 %. (viz tabulka č. 2 a graf. č. 1).

Tab. 2: Počet důchodců podle druhu důchodu v letech 2009 - 2014 ^{*)}

v tis.

Rok	Starobní					Poměrný starobní ⁵⁾	Invalidní			Vdovský a vdovecký ⁸⁾	Sirotčí	Celkem
	celkem	nekrácený		krácený			pro invaliditu stupně					
		k věk. hr. ¹⁾	po inval. ²⁾	trvale ³⁾	dočasně ⁴⁾		III. ⁶⁾	II. ⁷⁾	I.			
celkem												
2009	2 093	1 698	-	392	3	15	370	216	-	49	47	2 790
2010	2 246	1 709	108	425	3	14	244	55	167	47	46	2 819
2011	2 327	1 716	109	499	3	13	228	58	159	42	46	2 873
2012	2 329	1 695	110	521	3	12	216	63	160	40	46	2 866
2013	2 329	1 675	110	541	3	11	206	66	161	39	45	2 858
2014	2 345	1 669	110	563	3	10	199	67	162	36	44	2 863
muži												
2009	760	601	-	158	2	2	185	114	-	7	21	1 089
2010	832	611	46	174	2	2	129	29	88	7	20	1 108
2011	873	615	46	210	1	2	120	31	84	7	22	1 139
2012	880	608	47	221	1	2	114	34	82	7	22	1 141
2013	885	608	47	230	1	2	110	35	82	7	22	1 142
2014	897	609	46	240	1	2	106	36	81	6	21	1 147
ženy												
2009	1 333	1 097	-	234	2	14	185	101	-	42	26	1 701
2010	1 413	1 098	62	251	2	13	115	26	79	39	26	1 711
2011	1 454	1 101	63	289	2	12	107	27	76	35	24	1 734
2012	1 449	1 084	63	300	1	11	101	29	78	34	24	1 725
2013	1 444	1 067	64	311	1	10	97	31	80	32	23	1 716
2014	1 448	1 059	64	323	1	9	94	32	81	30	22	1 716

1) Starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku (nekrácený = starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku).

2) Starobní důchod přiznaný invalidnímu důchodci po dosažení 65 let věku (nekrácený = starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku).

3) Trvale krácený = až 3 roky před věkovou hranicí přiznaný starobní důchod podle § 31 zák. č. 155/1995 Sb.

4) Dočasně krácený = až 2 roky před věkovou hranicí přiznaný starobní důchod podle § 30 zák. č. 155/1995 Sb.

5) Poměrný starobní = starobní důchody přiznané podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a podle § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb. (krátká doba pojištění).

6) Do roku 2009 plně invalidní důchody

7) Do roku 2009 částečně invalidní důchody

8) U vdovských, vdoveckých a sirotčích jen důchody vyplácené samostatně (bez souběhu s důchodem starobním nebo invalidním).

*) Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny. Uvedené údaje jsou k 31. 12. daného roku.

Zdroj dat: ČSSZ

Výše důchodů

Průměrná výše vyplácených důchodů je ovlivňována především zvyšováním vyplácených důchodů. Její růst je ovlivňován též tzv. generační obměnou, jejímž důsledkem je, že průměrná výše vyplácených důchodů by rostla, i kdyby důchody nebyly valorizovány, protože zanikají důchody starších důchodců, které jsou v průměru nižší než důchody nově přiznávané³⁾.

Od roku 2003 byly vyplácené důchody pravidelně zvyšovány v lednu každého roku, přičemž zvýšení se stanovilo tak, aby u průměrného starobního důchodu činilo nejméně 100 % růstu cen a dále též nejméně jednu třetinu růstu reálné mzdy. V roce 2008 byla zákonem č 178/2008 Sb. nově stanovena podmínka pro

³⁾ Průměrná výše zaniklých důchodů není již několik let ČSSZ sledována.

zvýšení důchodů v mimořádném termínu již při růstu cen alespoň o 5 % (dříve až při růstu cen alespoň o 10 %). Současně bylo stanoveno, že v roce 2008 se důchody zvýší mimo pravidelný termín od splátky důchodu splatné v srpnu, takže v roce 2008 byly důchody zvýšeny dvakrát. Pro zvýšení důchodů v pravidelném termínu od ledna 2010 činilo podle zákona stanovené minimální zvýšení 0,9 % a nedošlo tedy k naplnění 2 % podmínky pro povinné provedení valorizace. Vláda se proto v souladu se svými úspornými kroky rozhodla nezvyšovat důchody od ledna 2010. Vyplácené důchody byly zvýšeny až od ledna 2011. Zákonem č. 314/2012 Sb., bylo z důvodů potřebného snížení růstu výdajů na důchody přijato dočasné omezení pro zvýšení důchodů v letech 2013 – 2015 spočívající v tom, že zvýšení důchodů se stanoví podle jedné třetiny růstu cen a jedné třetiny růstu reálné mzdy.

Zákon č. 183/2014 Sb. ukončil platnost pravidla snížené valorizace důchodů a od ledna 2015 se důchody opět zvyšují podle 100 % nárůstu cen a jedné třetiny nárůstu reálné mzdy. Vzhledem k nižším částkám zvýšení důchodů v letech 2013 a 2014 bylo dále stanoveno, že zvýšení vyplácených důchodů v lednu 2015 musí dosáhnout výše, která bude u průměrného samostatně vypláceného starobního důchodu činit nejméně 1,8 %.

Tab. 3: Průměrné měsíční výše sólo vyplácených důchodů (2006 - 2014) ^{*)}

v Kč

Rok	Starobní					Poměrný starobní ⁵⁾	Invalidní pro invaliditu stupně			Vdovský a vdovecký ⁸⁾	Sirotčí	Celkem
	celkem	nekrácený		krácený			III. ⁶⁾	II. ⁷⁾	I.			
		k věk. hr. ¹⁾	po inval. ²⁾	trvale ³⁾	dočasně ⁴⁾							
celkem												
2009	10 062	10 412	-	8 903	8 433	4 511	9 681	6 076	-	6 567	5 145	9 413
2010	10 138	10 531	9 760	8 989	8 456	4 407	9 656	6 671	6 140	6 575	5 194	9 506
2011	10 567	11 008	10 158	9 460	8 761	4 473	10 004	6 748	6 094	6 814	5 428	9 913
2012	10 793	11 274	10 368	9 641	8 934	4 420	10 141	6 714	6 021	6 929	5 544	10 093
2013	10 985	11 498	10 535	9 806	9 082	4 405	10 245	6 675	5 989	7 046	5 657	10 249
2014	11 090	11 630	10 616	9 893	9 136	4 331	10 262	6 662	5 911	7 083	5 703	10 337
muži												
2009	11 189	11 536	-	9 982	9 416	4 249	10 301	6 384	-	5 580	5 114	10 311
2010	11 254	11 657	10 758	10 073	9 457	4 178	10 142	6 978	6 432	5 660	5 153	10 408
2011	11 714	12 177	11 179	10 571	9 858	4 294	10 482	7 036	6 399	5 920	5 414	10 835
2012	11 962	12 472	11 396	10 762	10 074	4 285	10 597	6 997	6 336	6 076	5 534	11 034
2013	12 165	12 713	11 559	10 929	10 277	4 301	10 676	6 961	6 305	6 240	5 645	11 202
2014	12 274	12 853	11 640	11 014	10 358	4 284	10 664	6 945	6 222	6 314	5 693	11 298
ženy												
2009	9 149	9 482	-	8 096	7 175	4 597	8 925	5 718	-	6 743	5 169	8 636
2010	9 204	9 591	8 477	8 154	7 202	4 491	9 075	6 310	5 806	6 744	5 226	8 721
2011	9 599	10 031	8 867	8 559	7 445	4 545	9 435	6 405	5 752	6 989	5 440	9 102
2012	9 797	10 264	9 100	8 718	7 596	4 478	9 596	6 375	5 683	7 104	5 554	9 261
2013	9 970	10 463	9 304	8 868	7 717	4 453	9 730	6 338	5 659	7 216	5 668	9 402
2014	10 065	10 580	9 420	8 947	7 755	4 354	9 784	6 338	5 598	7 250	5 713	9 481

1) Starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku (nekrácený = starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku).

2) Starobní důchod přiznaný invalidnímu důchodci po dosažení 65 let věku (nekrácený = starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku).

3) Trvale krácený = až 3 roky před věkovou hranicí přiznaný starobní důchod podle § 31 zák. č. 155/1995 Sb.

4) Dočasně krácený = až 2 roky před věkovou hranicí přiznaný starobní důchod podle § 30 zák. č. 155/1995 Sb.

5) Poměrný starobní = starobní důchody přiznané podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a podle § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb. (krátká doba pojištění).

6) Do roku 2009 plné invalidní důchody

7) Do roku 2009 částečné invalidní důchody

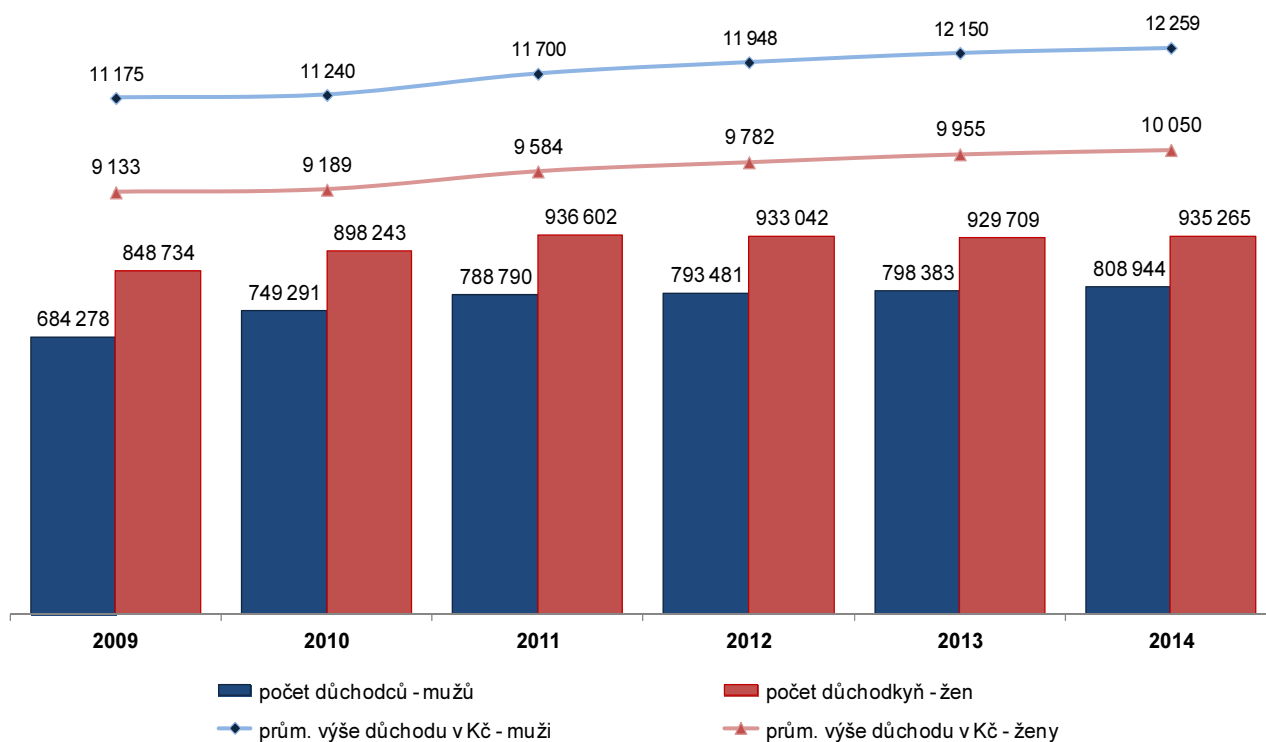
8) U vdovských, vdoveckých a sirotčích jen důchody vyplácené samostatně (bez souběhu s důchodem starobním nebo invalidním).

*) Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny.

Zdroj dat: ČSSZ

V roce 2014 historicky poprvé průměrný starobní důchod u žen překročil částku 10 tisíc korun, ženy pobíraly v průměru 10 050 korun. I v uplynulém roce 2013 ovšem měly důchody nižší než muži, kteří dostávali průměrně 12 259 korun. Celková průměrná výše starobního důchodu v roce 2014 činila 11 075 Kč, tj. o 105 Kč více oproti roku 2013. Starobních důchodů bylo loni vyplaceno 2 355 144, počet všech vyplácených důchodů za loňský rok činil 3 485 257. Ve srovnání s rokem 2013 se mírně zvýšil i počet důchodců v České republice - v roce 2014 jich bylo o 5 354 více. Stoupl rovněž počet vyplácených důchodů a mírně vzrostly výdaje na důchody. Vzestupný trend zaznamenala Česká správa sociálního zabezpečení (ČSSZ) v počtu vyplácených předčasných důchodů. Zatímco v roce 2013 jich bylo 543 356, v roce 2014 jich přibývalo dalších 22 570.

Graf č.1: Počet důchodců a průměrná výše sólo starobních důchodů dle pohlaví (2009 – 2014)^{*)}

* sólo= důchod vyplácen samostatně (bez současně vypláceného pozůstalostního důchodu)
Zdroj dat: ČSSZ

Další informace o důchodovém pojištění jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/> nebo na internetových stránkách České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) <http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/>.

1-1. Počet důchodců dle druhu důchodu (2006 - 2014) *)

Rok	celkem		Starobní		Poměrný starobní ⁵⁾		Invalidní pro invaliditu stupně			Vdovský a vdovecký ⁸⁾	Siroťci ⁸⁾	Celkem	
	k věk. hr. ¹⁾	celkem	nekráceny		po inval. ²⁾	kráceny	III. 6)	II. 7)					I.
			trvale ³⁾	dočasně ⁴⁾				II. 7)	I.				
2006	1 976 693	1 667 628	-	295 328	13 737	18 657	385 764	194 291	-	57 411	50 968	2 683 784	
2007	2 011 281	1 677 398	-	323 263	10 620	17 584	383 913	202 773	-	54 195	49 415	2 719 161	
2008	2 049 530	1 690 727	-	354 415	4 388	16 475	377 723	211 022	-	51 507	47 541	2 754 011	
2009	2 092 894	1 697 687	-	391 734	3 473	15 474	370 154	215 790	-	49 281	46 798	2 790 391	
2010	2 245 707	1 709 059	108 253	425 168	3 227	14 325	244 048	54 973	167 308	46 711	46 021	2 819 093	
2011	2 326 984	1 716 138	109 057	498 803	2 986	13 163	227 640	58 034	159 359	42 131	45 693	2 873 004	
2012	2 329 054	1 695 236	109 932	521 090	2 796	12 166	215 840	62 612	160 057	40 471	45 856	2 866 056	
2013	2 329 050	1 675 415	110 279	540 711	2 645	11 271	206 484	65 616	161 314	38 863	45 258	2 857 856	
2014	2 344 718	1 668 540	110 252	563 424	2 502	10 426	199 377	67 264	161 657	36 205	43 563	2 863 210	
2006	694 678	572 642	-	115 531	6 505	1 421	194 512	106 163	-	7 759	22 971	1 027 504	
2007	710 131	576 665	-	128 069	5 397	1 487	193 744	110 009	-	7 635	22 140	1 045 146	
2008	733 276	589 616	-	141 574	2 086	1 553	189 678	113 199	-	7 506	21 253	1 066 465	
2009	760 365	600 696	-	157 933	1 736	1 613	184 918	114 416	-	7 438	20 680	1 089 430	
2010	832 291	610 707	46 048	173 951	1 585	1 629	129 066	29 314	88 383	7 296	20 167	1 108 146	
2011	873 426	615 390	46 471	210 140	1 425	1 615	120 308	31 201	83 605	6 881	22 044	1 139 080	
2012	879 610	611 058	46 652	220 595	1 305	1 613	114 453	33 734	82 238	6 889	22 190	1 140 727	
2013	885 394	607 986	46 547	229 652	1 209	1 609	109 532	35 090	81 688	6 760	21 877	1 141 950	
2014	896 559	609 320	46 178	239 939	1 122	1 603	105 622	35 593	80 542	6 471	21 089	1 147 479	
2006	1 282 015	1 094 986	-	179 797	7 232	17 236	191 252	88 128	-	49 652	27 997	1 656 280	
2007	1 301 150	1 100 733	-	195 194	5 223	16 097	190 169	92 764	-	46 560	27 275	1 674 015	
2008	1 316 254	1 101 111	-	212 841	2 302	14 922	188 045	97 823	-	44 001	26 501	1 687 546	
2009	1 332 529	1 096 991	-	233 801	1 737	13 861	185 236	101 374	-	41 843	26 118	1 700 961	
2010	1 413 416	1 098 352	62 205	251 217	1 642	12 696	114 982	25 659	78 925	39 415	25 854	1 710 947	
2011	1 453 558	1 100 748	62 586	288 663	1 561	11 548	107 332	26 833	75 754	35 250	23 649	1 733 924	
2012	1 449 444	1 084 178	63 280	300 495	1 491	10 553	101 387	28 878	77 819	33 582	23 666	1 725 329	
2013	1 443 656	1 067 429	63 732	311 059	1 436	9 662	96 952	30 526	79 626	32 103	23 381	1 715 906	
2014	1 448 159	1 059 220	64 074	323 485	1 380	8 823	93 755	31 671	81 115	29 734	22 474	1 715 731	

1) Starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku (nekrácený = starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku).

2) Starobní důchod přiznaný po dosažení invalidního důchodci po dosažení 65 let věku (nekrácený = starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku).

3) Trvale krácený = až 3 roky před věkovou hranicí přiznaný starobní důchod podle § 31 zák. č. 155/1995 Sb.

4) Dočasně krácený = až 2 roky před věkovou hranicí přiznaný starobní důchod podle § 30 zák. č. 155/1995 Sb.

5) Poměrný starobní = starobní důchody přiznané podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a podle § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb. (krátká doba pojištění).

6) Do roku 2009 plně invalidní důchody.

7) Do roku 2009 částečně invalidní důchody.

8) U vdovských, vdoveckých a sirotčích jen důchody vyplácené samostatně (bez souběhu s důchodem starobním nebo invalidním).

9) Nejsoj zahrnutý důchody vyplácené do ciziny. Uvedené údaje jsou k 31.12. daného roku.

Zdroj dat: ČSSZ

1-2. Vyplácené důchody (1996 - 2014) *)

v tis.

Rok	Důchod							
	starobní	invalidní pro invaliditu stupně			vdovský ³⁾	vdovecký ³⁾	sirotčí	celkem
		III. ¹⁾	II. ²⁾	I.				
1996	1 806	408	124	-	625	31	58	3 052
1997	1 813	398	138	-	629	51	59	3 088
1998	1 859	392	145	-	627	68	56	3 147
1999	1 891	385	150	-	623	75	59	3 184
2000	1 919	382	155	-	619	79	57	3 210
2001	1 936	380	162	-	615	82	55	3 230
2002	1 921	382	171	-	612	85	56	3 227
2003	1 933	385	178	-	607	86	57	3 246
2004	1 965	388	184	-	604	88	56	3 285
2005	1 985	389	189	-	600	89	54	3 308
2006	2 024	390	199	-	598	91	53	3 355
2007	2 061	389	208	-	596	93	51	3 397
2008	2 102	383	216	-	594	94	49	3 438
2009	2 147	375	221	-	590	95	48	3 478
2010	2 306	248	57	170	587	96	48	3 511
2011	2 391	232	61	162	583	97	47	3 573
2012	2 398	221	65	164	580	98	48	3 574
2013	2 402	212	68	165	575	99	47	3 569
2014	2 420	206	70	166	570	99	46	3 576
podíl ze všech důchodů v %								
1996	59,2	13,4	4,1	-	20,5	1,0	1,9	100,0
1997	58,7	12,9	4,5	-	20,4	1,6	1,9	100,0
1998	59,1	12,4	4,6	-	19,9	2,2	1,8	100,0
1999	59,4	12,1	4,7	-	19,6	2,4	1,8	100,0
2000	59,8	11,9	4,8	-	19,3	2,5	1,8	100,0
2001	59,9	11,8	5,0	-	19,0	2,5	1,7	100,0
2002	59,5	11,9	5,3	-	19,0	2,6	1,7	100,0
2003	59,5	11,8	5,5	-	18,7	2,7	1,7	100,0
2004	59,8	11,8	5,6	-	18,4	2,7	1,7	100,0
2005	60,0	11,8	5,7	-	18,1	2,7	1,6	100,0
2006	60,3	11,6	5,9	-	17,8	2,7	1,6	100,0
2007	60,7	11,4	6,1	-	17,5	2,7	1,5	100,0
2008	61,1	11,1	6,3	-	17,3	2,7	1,4	100,0
2009	61,7	10,8	6,4	-	17,0	2,7	1,4	100,0
2010	65,7	7,1	1,6	4,8	16,7	2,7	1,4	100,0
2011	66,9	6,5	1,7	4,5	16,3	2,7	1,3	100,0
2012	67,1	6,2	1,8	4,6	16,2	2,8	1,3	100,0
2013	67,3	5,9	1,9	4,6	16,1	2,8	1,3	100,0
2014	67,7	5,7	2,0	4,6	15,9	2,8	1,3	100,0

1) Do roku 2009 plně invalidní důchody.

2) Do roku 2009 částečné invalidní důchody.

3) Vdovské a vdovecké důchody jsou uvedeny včetně souběhů s přímým důchodem.

*) Uveden počet důchodů vyplácených v prosinci včetně důchodů vyplácených do ciziny.

Zdroj dat: ČSSZ

1-3. Počet důchodců a průměrná výše důchodů dle druhu důchodů (2009 - 2014)*)

Druh důchodu	Počet důchodců										Průměrná měsíční výše důchodu v Kč					
	2009 ⁴⁾	2010	2011	2012	2013	2014	2009 ⁴⁾	2010	2011	2012	2013	2014				
Starobní sólo 2) v souběhu 3) celkem	1 526 695 566 199 2 092 894	1 641 629 604 078 2 245 707	1 719 932 607 052 2 326 984	1 721 414 607 640 2 329 054	1 723 251 605 799 2 329 050	1 739 698 605 020 2 344 718	10 062 11 221 10 375	10 138 11 246 10 436	10 567 11 710 10 865	10 793 11 949 11 095	10 985 12 142 11 286	11 090 12 240 11 386				
Poměrný starobní ¹⁾ sólo 2) v souběhu 3) celkem	6 317 9 157 15 474	5 905 8 420 14 325	5 460 7 703 13 163	5 109 7 057 12 166	4 841 6 430 11 271	4 511 5 915 10 426	4 511 8 843 7 075	4 407 8 797 6 988	4 473 9 053 7 153	4 420 9 140 7 158	4 405 9 200 7 140	4 331 9 154 7 067				
Invalidní - III. stupeň v souběhu 3) celkem	321 439 48 715 370 154	232 839 11 209 244 048	217 536 10 104 227 640	206 549 9 291 215 840	197 946 8 538 206 484	191 638 7 739 199 377	9 681 10 978 9 852	9 656 11 548 9 743	10 004 12 036 10 094	10 141 12 286 10 233	10 245 12 487 10 338	10 262 12 577 10 352				
Invalidní - II. stupeň v souběhu 3) celkem	211 376 4 414 215 790	53 953 1 020 54 973	57 033 1 001 58 034	61 578 1 034 62 612	64 545 1 071 65 616	66 232 1 032 67 264	6 076 8 300 6 121	6 671 8 817 6 711	6 748 9 035 6 787	6 714 9 097 6 753	6 675 9 133 6 715	6 662 9 115 6 700				
Invalidní - I. stupeň v souběhu 3) celkem	- - -	164 361 2 947 167 308	156 821 2 538 159 359	157 591 2 466 160 057	158 771 2 543 161 314	159 316 2 341 161 657	- - -	6 140 8 444 6 181	6 094 8 620 6 134	6 021 8 666 6 062	5 989 8 752 6 033	5 911 8 710 5 952				
Vdovský resp. vdovecký	49 281 628 485 677 766	46 711 627 674 674 385	42 131 628 398 670 529	40 471 627 488 667 959	38 863 624 381 663 244	36 205 622 047 658 252	6 567 11 148 10 815	6 575 11 202 10 881	6 814 11 666 11 361	6 929 11 904 11 603	7 046 12 098 11 802	7 083 12 196 11 915				
Siroťčí	46 798	46 021	45 693	45 856	45 258	43 563	5 145	5 194	5 428	5 544	5 657	5 703				
Celkem ⁵⁾	2 790 391	2 819 093	2 873 004	2 866 056	2 857 856	2 863 210	9 803	9 884	10 296	10 490	10 653	10 741				

1) Poměrný starobní = starobní důchod za dobu pojištění kratší než 25 let.

2) Sólo = důchod vyplácen samostatně (bez současně vypláceného pozůstalostního důchodu).

3) V souběhu = důchod je vyplácen spolu s pozůstalostním důchodem (uveden úhrn výše obou důchodů).

4) Před rokem 2010 jsou v řádcích pro Invalidní III. stupně invalidity uvedeny tehdejší plně invalidní důchody a v řádcích pro Invalidní II. stupně invalidity jsou uvedeny tehdejší částečné invalidní důchody.

5) Součet sólo důchodů, důchodů sirotčích a všech souběhových důchodů (položka "Vdovský resp. vdovecký - v souběhu").

*) Nejsou zahrnuty důchody do ciziny. Uvedené údaje jsou k 31.12. daného roku.

Zdroj dat: ČSSZ

1-4. Počet starobních důchodců a průměrné výše důchodů (2009 - 2014) ^{*)}

Rok	Počet starobních důchodců				Průměrná výše sólo ³⁾ důchodů v Kč			
	celkem	nekrácený	krácený ¹⁾ trvale	krácený ²⁾ dočasně	celkem	nekrácený	krácený trvale	krácený dočasně
celkem								
2009	2 092 894	1 697 687	391 734	3 473	10 062	10 412	8 903	8 433
2010	2 245 707	1 817 312	425 168	3 227	10 138	9 956	8 989	8 456
2011	2 326 984	1 825 195	498 803	2 986	10 567	10 407	9 460	8 761
2012	2 329 054	1 805 168	521 090	2 796	10 793	10 647	9 641	8 934
2013	2 329 050	1 785 694	540 711	2 645	10 985	10 850	9 806	9 082
2014	2 344 718	1 778 792	563 424	2 502	11 090	10 973	9 893	9 136
muži								
2009	760 365	600 696	157 933	1 736	11 189	11 536	9 982	9 416
2010	832 291	656 755	173 951	1 585	11 254	11 016	10 073	9 457
2011	873 426	661 861	210 140	1 425	11 714	11 511	10 571	9 858
2012	879 610	657 710	220 595	1 305	11 962	11 785	10 762	10 074
2013	885 394	654 533	229 652	1 209	12 165	12 013	10 929	10 277
2014	896 559	655 498	239 939	1 122	12 274	12 154	11 014	10 358
ženy								
2009	1 332 529	1 096 991	233 801	1 737	9 149	9 482	8 096	7 175
2010	1 413 416	1 160 557	251 217	1 642	9 204	9 139	8 154	7 202
2011	1 453 558	1 163 334	288 663	1 561	9 599	9 559	8 559	7 445
2012	1 449 444	1 147 458	300 495	1 491	9 797	9 770	8 718	7 596
2013	1 443 656	1 131 161	311 059	1 436	9 970	9 950	8 868	7 717
2014	1 448 159	1 123 294	323 485	1 380	10 065	10 056	8 947	7 755

¹⁾ Trvale krácený = předčasný starobní důchod podle § 31 zákona o důchodovém pojištění,

²⁾ Dočasně krácený = předčasný starobní důchod podle § 30 zákona o důchodovém pojištění,

³⁾ Sólo = důchod vyplácen samostatně (bez současně vypláceného pozůstalostního důchodu).

^{*)} Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny.

Zdroj dat: ČSSZ

1-5. Důchodci, průměrný věk a průměrná výše důchodu dle druhu důchodu v roce 2014 ¹⁾

	Starobní ¹⁾			Poměrný starobní			Invalidní pro invaliditu stupně			Vdovský a vdovecký	Siroťáci	Celkem
	celkem		k věk. hr.	krácený		starobní	pro invaliditu stupně					
	nekrácený ²⁾	po inval.		trvale ³⁾	dočasné ⁴⁾		III.	II.	I.			
počet důchodců												
sólo 5) muži	807 410	539 614	40 507	226 260	1 029	1 534	104 065	35 359	80 026	6 471	21 089	1 055 954
ženy	932 288	628 800	34 668	267 909	911	2 977	87 573	30 873	79 290	29 734	22 474	1 185 209
celkem	1 739 698	1 168 414	75 175	494 169	1 940	4 511	191 638	66 232	159 316	36 205	43 563	2 241 163
s V 6) muži	89 149	69 706	5 671	13 679	93	69	1 557	234	516	x	.	91 525
ženy	515 871	430 420	29 406	55 576	469	5 846	6 182	798	1 825	x	.	530 522
celkem	605 020	500 126	35 077	69 255	562	5 915	7 739	1 032	2 341	x	.	622 047
celkem muži	896 559	609 320	46 178	239 939	1 122	1 603	105 622	35 593	80 542	6 471	21 089	1 147 479
ženy	1 448 159	1 059 220	64 074	323 485	1 380	8 823	93 755	31 671	81 115	29 734	22 474	1 715 731
celkem	2 344 718	1 668 540	110 252	563 424	2 502	10 426	199 377	67 264	161 657	36 205	43 563	2 863 210
průměrná výše důchodu (v Kč)												
sólo 5) muži	12 274	12 853	11 640	11 014	10 358	4 284	10 664	6 945	6 222	6 314	5 693	11 298
ženy	10 065	10 580	9 420	8 947	7 755	4 354	9 784	6 338	5 598	7 250	5 713	9 481
celkem	11 090	11 630	10 616	9 893	9 136	4 331	10 262	6 662	5 911	7 083	5 703	10 337
s V 6) muži	13 642	13 873	13 300	12 615	12 088	6 281	13 595	9 214	8 715	x	.	13 596
ženy	11 997	12 141	11 450	11 187	10 359	9 188	12 320	9 086	8 709	x	.	11 955
celkem	12 240	12 382	11 749	11 469	10 645	9 154	12 577	9 115	8 710	x	.	12 196
celkem muži	12 410	12 970	11 844	11 105	10 501	4 370	10 707	6 960	6 238	6 314	5 693	11 482
ženy	10 753	11 214	10 352	9 332	8 640	7 557	9 951	6 407	5 668	7 250	5 713	10 246
celkem	11 386	11 856	10 976	10 087	9 475	7 067	10 352	6 700	5 952	7 083	5 703	10 741
průměrný věk důchodců												
sólo 5) muži	70	72	72	67	72	76	50	51	50	54	16	65
ženy	68	70	72	64	68	78	50	49	49	56	17	64
celkem	69	71	72	65	70	77	50	50	50	56	17	65
s V 6) muži	77	79	77	70	73	79	59	59	58	x	.	77
ženy	77	78	77	67	70	85	59	56	55	x	.	76
celkem	77	78	77	68	70	85	59	57	56	x	.	76
celkem muži	71	73	73	67	72	76	50	51	50	54	16	66
ženy	71	73	74	65	69	83	51	49	49	56	17	68
celkem	71	73	74	65	70	82	50	50	50	56	17	67

¹⁾ Poměrný starobní = starobní důchod za dobu pojištění kratší než 25 let.

²⁾ Nekrácený = starobní důchod po dosažení důchodového věku.

³⁾ Trvale krácený = předčasný starobní důchod podle § 31 zákona o důchodovém pojištění.

⁴⁾ Dočasně krácený = předčasný starobní důchod podle § 30 zákona o důchodovém pojištění.

⁵⁾ Sólo = důchod vyplácen samostatně (bez současně vypláceného pozůstatelného důchodu).

⁶⁾ s V = důchod je vyplácen spolu s pozůstatelným důchodem (uveden úhrn výše obou důchodů).

⁷⁾ Nejsou zahrnuti důchodci vyplácené do ciziny.

Zdroj dat: ČSSZ

1-6. Průměrná výše sólo vyplácených důchodů dle pohlaví (2006 - 2014) ¹⁾

v Kč

Rok	Starobní				Poměrný starobní celkem		Invalidní pro invaliditu stupně			Vdovský ⁸⁾ a vdovecký	Siroťčí ⁸⁾	Celkem
	nekrácený		krácený		III. ³⁾	II. ⁴⁾	I.					
	k věk. hr. ¹⁾	po inval. ²⁾	trvale	dočasně								
2006	8 200	8 437	-	7 241	7 091	3 859	7 962	4 847	-	5 385	3 998	7 653
2007	8 761	9 040	-	7 699	7 646	3 994	8 496	5 161	-	5 705	4 278	8 176
2008	9 653	9 963	-	8 538	8 129	4 545	9 337	5 893	-	6 407	4 989	9 039
2009	10 062	10 412	-	8 903	8 433	4 511	9 681	6 076	-	6 567	5 145	9 413
2010	10 138	10 531	9 760	8 989	8 456	4 407	9 656	6 671	6 140	6 575	5 194	9 506
2011	10 567	11 008	10 158	9 460	8 761	4 473	10 004	6 748	6 094	6 814	5 428	9 913
2012	10 793	11 274	10 368	9 641	8 934	4 420	10 141	6 714	6 021	6 929	5 544	10 093
2013	10 985	11 498	10 535	9 806	9 082	4 405	10 245	6 675	5 989	7 046	5 657	10 249
2014	11 090	11 630	10 616	9 893	9 136	4 331	10 262	6 662	5 911	7 083	5 703	10 337
2006	9 168	9 401	-	8 170	7 932	3 503	8 538	5 133	-	4 358	3 977	8 419
2007	9 796	10 077	-	8 687	8 503	3 664	9 094	5 457	-	4 668	4 254	8 990
2008	10 728	11 036	-	9 565	9 067	4 239	9 943	6 193	-	5 412	4 960	9 888
2009	11 189	11 536	-	9 982	9 416	4 249	10 301	6 384	-	5 580	5 114	10 311
2010	11 254	11 657	10 758	10 073	9 457	4 178	10 142	6 978	6 432	5 660	5 153	10 408
2011	11 714	12 177	11 179	10 571	9 858	4 294	10 482	7 036	6 399	5 920	5 414	10 835
2012	11 962	12 472	11 396	10 762	10 074	4 285	10 597	6 997	6 336	6 076	5 534	11 034
2013	12 165	12 713	11 559	10 929	10 277	4 301	10 676	6 961	6 305	6 240	5 645	11 202
2014	12 274	12 853	11 640	11 014	10 358	4 284	10 664	6 945	6 222	6 314	5 693	11 298
2006	7 444	7 668	-	6 586	6 259	3 942	7 243	4 492	-	5 546	4 016	7 002
2007	7 952	8 217	-	6 985	6 652	4 080	7 750	4 800	-	5 875	4 298	7 484
2008	8 799	9 094	-	7 783	7 106	4 634	8 588	5 535	-	6 577	5 013	8 311
2009	9 149	9 482	-	8 096	7 175	4 597	8 925	5 718	-	6 743	5 169	8 636
2010	9 204	9 591	8 477	8 154	7 202	4 491	9 075	6 310	5 806	6 744	5 226	8 721
2011	9 599	10 031	8 867	8 559	7 445	4 545	9 435	6 405	5 752	6 989	5 440	9 102
2012	9 797	10 264	9 100	8 718	7 596	4 478	9 596	6 375	5 683	7 104	5 554	9 261
2013	9 970	10 463	9 304	8 868	7 717	4 453	9 730	6 338	5 659	7 216	5 668	9 402
2014	10 065	10 580	9 420	8 947	7 755	4 354	9 784	6 338	5 598	7 250	5 713	9 481

1) Starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku (nekrácený) = starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku).

2) Starobní důchod přiznaný invalidnímu důchodci po dosažení 65 let věku (nekrácený) = starobní důchod přiznaný po dosažení důchodového věku).

3) Trvale krácený = až 3 roky před věkovou hranicí přiznaný starobní důchod podle § 31 zák. č. 155/1995 Sb.

4) Dočasně krácený = až 2 roky před věkovou hranicí přiznaný starobní důchod podle § 30 zák. č. 155/1995 Sb.

5) Poměrný starobní = starobní důchody vyplácené podle § 26 zák. č. 100/1988 Sb. a podle § 29 písm. b) zák. č. 155/1995 Sb. (krátká doba pojištění).

6) Do roku 2009 plně invalidní důchody.

7) Do roku 2009 částečně invalidní důchody.

8) U vdovských, vdoveckých a sirotčích jen důchody vyplácené samostatně (bez souběhu s důchodem starobním nebo invalidním).

9) Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny. Uvedené údaje jsou k 31.12. daného roku.

Zdroj dat: ČSSZ

1-7. Počet a průměrné měsíční výše nově přiznaných důchodů (2012 - 2014) ^{*)}

Důchody	Počet důchodů přiznaných v roce			Průměrná výše (v Kč) důchodů přiznaných v roce		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
celkem						
Starobní	71 273	83 252	91 876	11 322	11 588	11 661
z toho k věkové hranici	38 161	44 157	51 990	12 243	12 484	12 420
odložený odchod	1 549	1 368	1 234	18 128	16 800	16 897
po invalidním	10 748	9 810	8 286	10 518	10 677	10 782
po věkové hranici celkem	50 458	55 335	61 510	12 058	12 273	12 291
předčasné	20 815	27 917	30 366	9 538	10 234	10 388
Poměrné starobní	128	146	144	3 179	3 223	3 375
Starobní + poměrné starobní	71 401	83 398	92 020	11 308	11 575	11 650
Invalidní třetího stupně	9 699	9 539	9 860	10 893	11 129	11 139
z toho z mládí	572	527	423	9 031	9 238	9 212
ostatní	9 127	9 012	9 437	11 010	11 240	11 226
Invalidní druhého stupně	4 821	4 588	4 674	6 641	6 793	6 779
Invalidní prvního stupně	14 095	13 729	14 828	5 088	5 223	5 233
Vdovské a vdovecké	37 672	37 743	36 687	7 146	7 269	7 357
Sírotčí	5 429	4 609	4 806	5 535	5 820	5 841
Celkem	143 117	153 606	162 875	9 741	10 178	10 286
muži						
Starobní	36 767	44 208	47 397	12 354	12 528	12 613
z toho k věkové hranici	19 754	23 836	27 022	13 295	13 471	13 415
odložený odchod	912	672	635	19 437	18 948	18 919
po invalidním	5 542	4 958	4 005	11 395	11 529	11 706
po věkové hranici celkem	26 208	29 466	31 662	13 107	13 269	13 309
předčasné	10 559	14 742	15 735	10 484	11 047	11 212
Poměrné starobní	37	55	55	3 458	3 335	3 736
Starobní + poměrné starobní	36 804	44 263	47 452	12 345	12 517	12 603
Invalidní třetího stupně	5 702	5 571	5 538	11 254	11 490	11 516
z toho z mládí	350	336	246	9 032	9 248	9 227
ostatní	5 352	5 235	5 292	11 400	11 634	11 623
Invalidní druhého stupně	2 810	2 660	2 583	6 846	7 017	7 004
Invalidní prvního stupně	6 623	6 518	6 789	5 271	5 423	5 433
Vdovské a vdovecké	9 379	9 346	8 853	6 332	6 458	6 502
Sírotčí	2 652	2 223	2 390	5 531	5 815	5 821
Celkem	63 970	70 581	73 605	10 644	11 075	11 184
ženy						
Starobní	34 506	39 044	44 479	10 215	10 519	10 643
z toho k věkové hranici	18 407	20 321	24 968	11 110	11 323	11 341
odložený odchod	637	696	599	16 238	14 723	14 752
po invalidním	5 206	4 852	4 281	9 569	9 790	9 903
po věkové hranici celkem	24 250	25 869	29 848	10 917	11 131	11 205
předčasné	10 256	13 175	14 631	8 559	9 322	9 500
Poměrné starobní	91	91	89	3 059	3 145	3 105
Starobní + poměrné starobní	34 597	39 135	44 568	10 198	10 505	10 631
Invalidní třetího stupně	3 997	3 968	4 322	10 377	10 623	10 656
z toho z mládí	222	191	177	9 030	9 221	9 192
ostatní	3 775	3 777	4 145	10 456	10 694	10 718
Invalidní druhého stupně	2 011	1 928	2 091	6 353	6 480	6 501
Invalidní prvního stupně	7 472	7 211	8 039	4 923	5 042	5 063
Vdovské a vdovecké	28 293	28 397	27 834	7 340	7 468	7 560
Sírotčí	2 777	2 386	2 416	5 539	5 824	5 861
Celkem	79 147	83 025	89 270	8 848	9 248	9 401

^{*)} Nejsou zahrnuty důchody vyplácené do ciziny. Uvedena průměrná výše nekrácených důchodů.

Zdroj dat: ČSSZ

1-8. Zvýšení základní výměry důchodů (1996 - 2014)

Měsíc zvýšení	Zvýšení			základní výměry důchodu	Základní výměra důchodu po zvýšení
	procentní výměry důchodu		-		
	starodůchodců ¹⁾	novodůchodců ²⁾			
duben 1996	8,0%	8,0%	-	240 Kč	920 Kč
říjen 1996	6,0%	6,0%	-	140 Kč	1 060 Kč
srpen 1997	8,0%	8,0%	-	200 Kč	1 260 Kč
červenec 1998	9,0%	5,0%	-	50 Kč	1 310 Kč
srpen 1999	7,5%	5,0%	-	-	1 310 Kč
prosinec 2000	9,0%	5,0%	-	-	1 310 Kč
prosinec 2001	11,0%	8,0%	-	-	1 310 Kč
leden 2003	4,0%	3,8%	-	-	1 310 Kč
leden 2004	2,5%	2,5%	-	-	1 310 Kč
leden 2005	5,4%	5,4%	90 Kč	90 Kč	1 400 Kč
leden 2006	6,0%	4,0%	70 Kč	70 Kč	1 470 Kč
leden 2007	6,6%	5,6%	100 Kč	100 Kč	1 570 Kč
leden 2008	3,0%	3,0%	130 Kč	130 Kč	1 700 Kč
srpen 2008	-	-	470 Kč	470 Kč	2 170 Kč
leden 2009	4,4%	4,4%	-	-	2 170 Kč
leden 2011	3,9%	3,9%	60 Kč	60 Kč	2 230 Kč
leden 2012	1,6%	1,6%	40 Kč	40 Kč	2 270 Kč
leden 2013	0,9%	0,9%	60 Kč	60 Kč	2 330 Kč
leden 2014	0,4%	0,4%	10 Kč	10 Kč	2 340 Kč

¹⁾ Starodůchodci = důchody přiznané před 1. lednem 1996.

²⁾ Novodůchodci = důchody přiznané po 31. prosinci 1995.

Zdroj dat: ČSSZ

1-9. Výdaje na důchody podle druhu důchodu (civilní sektor) (1993 - 2014) ^{*)}

v mil. Kč

Rok	Důchod								Celkem
	starobní	invalidní pro invaliditu stupně			vdovský	vdovecký	sirotčí	ostatní ²⁾	
		III. ¹⁾	II. ²⁾	I.					
1993	50 864	11 505	1 942	-	8 467	48	634	178	73 638
1994	57 759	13 507	2 122	-	9 274	62	724	182	83 630
1995	72 035	17 037	2 966	-	10 119	106	1 150	279	103 691
1996	85 063	19 887	3 967	-	11 681	330	1 432	5	122 365
1997	104 198	22 363	5 188	-	13 127	608	1 794	2	147 281
1998	114 605	24 578	6 162	-	13 747	831	1 882	-	161 805
1999	123 666	25 557	6 669	-	14 268	967	1 887	-	173 014
2000	130 932	26 412	7 012	-	14 534	1 055	1 975	-	181 921
2001	140 657	27 970	7 677	-	15 938	1 200	2 373	-	195 814
2002	150 772	30 222	8 501	-	17 078	1 368	2 498	-	210 440
2003	156 273	31 531	9 135	-	17 343	1 487	2 504	-	218 273
2004	163 026	32 719	9 631	-	17 408	1 532	2 567	-	226 883
2005	175 669	35 028	10 575	-	18 042	1 651	2 684	-	243 648
2006	188 949	37 239	11 802	-	18 924	1 810	2 740	-	261 464
2007	203 933	40 420	13 254	-	20 382	1 984	2 904	-	282 876
2008	222 105	42 446	14 952	-	20 871	2 096	3 066	-	305 536
2009	243 636	44 380	16 609	-	21 576	2 249	3 254	-	331 705
2010	265 985	30 870	4 295	12 516	21 018	2 263	3 214	-	340 162
2011	284 614	29 504	5 116	12 831	21 483	2 385	3 301	-	359 234
2012	295 140	28 067	5 250	12 159	21 463	2 443	3 341	-	367 864
2013	300 574	26 903	5 457	11 781	21 935	2 519	3 166	-	372 335
2014	305 668	26 062	5 608	11 683	21 731	2 553	3 101	-	376 406

¹⁾ Do roku 2009 výdaje na plně invalidní důchody.

²⁾ Do roku 2009 výdaje na částečné invalidní důchody.

³⁾ Dávky podle předpisů platných před účinností zákona č. 155/1995 Sb.

^{*)} Čisté výdaje v roce bez záloh poštám na výplatu důchodů. Od roku 1999 bez bezmocnosti - dříve včetně.

Civilní sektor - nejsou zahrnuty údaje týkající se ozbrojených složek Ministerstva obrany ČR, Ministerstva vnitra ČR a Ministerstva
Zdroj dat: ČSSZ

1-10. Podíl výdajů na důchody k hrubému domácímu produktu (1993 - 2014)

Rok	Výdaje na důchody ¹⁾ (v mld. Kč)	Hrubý domácí produkt v běžných cenách (v mld. Kč)	Podíl (v %)
1993	76,5	1 195,8	6,4
1994	88,2	1 364,8	6,5
1995	109,8	1 580,1	6,9
1996	126,8	1 812,6	7,0
1997	150,2	1 953,3	7,7
1998	166,1	2 142,6	7,8
1999	177,9	2 237,3	8,0
2000	186,9	2 372,6	7,9
2001	201,1	2 562,7	7,8
2002	213,6	2 674,6	8,0
2003	225,8	2 801,2	8,1
2004	230,9	3 057,7	7,6
2005	247,4	3 258,0	7,6
2006	272,9	3 507,1	7,8
2007	289,9	3 831,8	7,6
2008	312,5	4 015,3	7,8
2009	339,8	3 921,8	8,7
2010	346,2	3 953,7	8,8
2011	368,1	4 022,5	9,3
2012	382,0	4 041,6	9,5
2013	382,8	4 077,1	9,4
2014	385,8	4 260,9	9,1

¹⁾ včetně výdajů na důchody ozbrojených složek.

Zdroj dat: MF (státní závěrečný účet), ČSÚ (údaje o HDP po mimořádné revizi k 1.10.2014)

1-11. Relace průměrného starobního důchodu k průměrné mzdě (1988 - 2014) ^{*}

Rok	Průměrný důchod ¹⁾ (v Kč)	Průměrná mzda (v Kč)		Relace důchodu ke mzdě (v %)	
		hrubá ²⁾	čistá ³⁾	hrubé	čisté
1988	1 496	3 095	2 451	48,3	61,0
1989	1 598	3 170	2 504	50,4	63,8
1990	1 731	3 286	2 586	52,7	66,9
1991	2 176	3 792	2 952	57,4	73,7
1992	2 413	4 644	3 563	52,0	67,7
1993	2 734	5 817	4 551	47,0	60,1
1994	3 059	6 896	5 351	44,4	57,2
1995	3 578	8 172	6 318	43,8	56,6
1996	4 213	9 676	7 520	43,5	56,0
1997	4 840	10 696	8 308	45,3	58,3
1998	5 367	11 693	9 090	45,9	59,0
1999	5 724	12 655	9 842	45,2	58,2
2000	5 962	13 490	10 447	44,2	57,1
2001	6 352	14 640	11 324	43,4	56,1
2002	6 830	15 711	12 082	43,5	56,5
2003	7 071	16 769	12 807	42,2	55,2
2004	7 256	17 882	13 601	40,6	53,3
2005	7 728	18 809	14 252	41,1	54,2
2006	8 173	20 050	15 506	40,8	52,7
2007	8 736	21 527	16 509	40,6	52,9
2008	9 347	23 280	17 714	40,2	52,8
2009	10 028	24 091	18 665	41,6	53,7
2010	10 093	24 526	18 962	41,2	53,2
2011	10 543	25 093	19 246	42,0	54,8
2012	10 770	25 903	19 903	41,6	54,1
2013	10 962	25 903	19 903	42,3	55,1
2014	11 065	26 357	20 216	42,0	54,7

¹⁾ Měsíční průměr roční výplaty důchodu vypláceného samostatně (bez pozůstalostního).

²⁾ Jako průměrná hrubá mzda je uveden všeobecný vyměřovací základ (§ 17 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb.) stanovený nařízením vlády ve výši průměrné měsíční mzdy zjištěné Českým statistickým úřadem (ČSÚ).

³⁾ Průměrná čistá mzda je průměrná hrubá mzda snížená o této mzdě odpovídající daň z příjmu a o pojistné zdravotního a sociálního pojištění.

^{*} Částky mezd a důchodů jsou zvýšeny o státní vyrovnávací příspěvek v dobách kdy náležel.

Zdroj dat: MPSV

2. Nemocenské pojištění

Systém nemocenského pojištění je určen pro výdělečně činné osoby, které jsou při ztrátě příjmu v případech dočasné pracovní neschopnosti z důvodu nemoci, úrazu, karantény, ošetřování člena rodiny, těhotenství a mateřství nebo péče o dítě zabezpečeny peněžitými dávkami nemocenského pojištění.

Od 1. ledna 2009 je nemocenské pojištění upraveno zákonem č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Tímto předpisem došlo ke sjednocení právní úpravy nemocenského pojištění pro zaměstnance, osoby samostatně výdělečně činné a skupiny osob, jejichž účast na nemocenském pojištění byla upravena zvláštními právními předpisy. Nemocenské pojištění pro všechny pojištěnce (s výjimkou příslušníků, osob ve vazbě a odsouzených) provádí pouze okresní správy sociálního zabezpečení, nikoliv již zaměstnavatelé.

Na rozdíl od osob samostatně výdělečně činných, jejichž nemocenské pojištění zůstává dobrovolné, jsou zaměstnanci i nadále povinně účastni nemocenského pojištění. Povinná účast na nemocenském pojištění vzniká u zaměstnance, pokud splňuje podmínky stanovené zákonem o nemocenském pojištění: výkon práce na území České republiky a minimální výše sjednaného příjmu (jedná se o tzv. rozhodný příjem, jehož hranice je od roku 2012 stanovena na 2 500 Kč).

Z nemocenského pojištění jsou vypláceny následující dávky: **nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství, ošetřovné a vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství**. Výše těchto dávek je odvozena od úrovně příjmů zaměstnance v rozhodném období (zpravidla období 12 kalendářních měsíců před kalendářním měsícem, ve kterém vznikla sociální událost). Výpočet výše dávky je následně proveden na základě denního průměru těchto příjmů (tzv. denní vyměřovací základ), který je stanoveným způsobem limitován.

V roce 2014 nemocenské příslušelo od 15. kalendářního dne trvání dočasné pracovní neschopnosti nebo karantény (podpůrčí doba trvá nejdéle 380 kalendářních dnů ode dne vzniku dočasné pracovní neschopnosti nebo nařízení karantény, pokud není stanoveno jinak). Zaměstnanci, kterému trval pracovní vztah zakládající účast na nemocenském pojištění, je do okamžiku vzniku nároku na nemocenské poskytována zaměstnavatelem náhrada mzdy. Náhrada mzdy náleží za pracovní dny a to při dočasné pracovní neschopnosti od 4. pracovního dne (při karanténě od prvního pracovního dne).

Tabulka č. 1: Počet případů výplaty dávek nemocenského pojištění

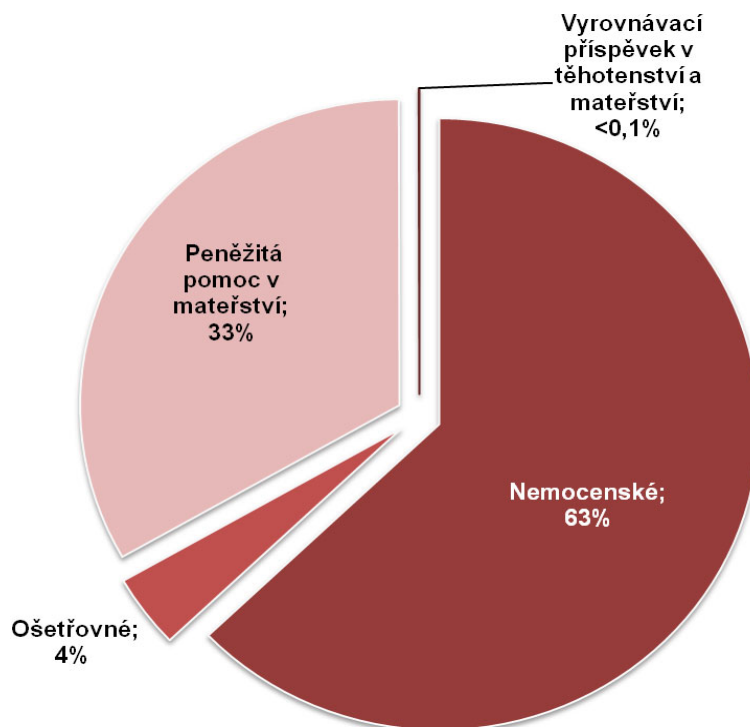
Dávka	Průměrný měsíční počet případů výplaty (v tis.)	
	rok 2013	rok 2014
Nemocenské	133,6	158,4
Peněžitá pomoc v mateřství	44,7	44,6
Ošetřovné	30,2	30,0
Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství	0,1	0,2
Celkem	208,6	233,2

Na dávky nemocenského pojištění (nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství, ošetřovné a vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství) bylo v roce 2014 vynaloženo 22,1 mld. Kč. Ve srovnání s rokem 2013 došlo k nárůstu o cca 1,9 mld. Kč. Na meziročním zvýšení výdajů na dávky nemocenského pojištění se zejména podílelo zvýšení výdajů na nemocenské (o 1,8 mld. Kč), a to především v souvislosti s ukončením přechodného období, kdy zaměstnavatelé vypláceli náhradu mzdy po dobu až tří týdnů dočasné pracovní neschopnosti zaměstnance – od 1. ledna 2014 náleží nemocenské od 15. dne dočasné pracovní neschopnosti.

Z hlediska ukazatelů nemocnosti bylo v roce 2014 ukončeno 1,29 mil. případů dočasné pracovní neschopnosti (meziročně o 41 tis. případů méně). Celkový počet prostonaných dní meziročně vzrostl o 0,4 mil. z 57,1 mil. na 57,5 mil. Naopak došlo k meziročnímu nárůstu průměrné délky trvání ukončeného případu o cca 2 dny na 45 dnů.

Graf č. 1: Struktura výdajů na dávky nemocenského pojištění v roce 2014

Zdroj dat: ČSSZ

Další informace o nemocenském pojištění jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/7> nebo na internetových stránkách České správy sociálního zabezpečení (ČSSZ) <http://www.cssz.cz/cz/nemocenske-pojisteni/>

2-1. Základní ukazatele nemocenského pojištění

	Měrná jednotka	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
1. Průměrný počet nemocensky pojistěných		4 517 546	4 483 455	4 466 699	4 435 434	4 389 251	4 442 703	4 497 033	4 597 021	4 572 443	4 253 139	4 310 960	4 211 549	4 471 889	4 440 326	4 464 057
2. Nově hlášené případy pracovní neschopnosti		3 812 185	3 863 031	3 569 680	3 621 995	2 705 662	3 029 448	2 706 725	2 726 634	2 221 739	1 441 516	1 324 926	1 268 761	1 226 869	1 331 477	1 314 790
3. Počet kalendářních dnů pracovní neschopnosti	tis.	106 730	110 431	110 411	110 306	94 083	99 346	95 428	94 274	86 757	64 956	59 208	55 924	56 493	58 587	60 235
4. Prům. doba trvání 1 případu pracovní neschopnosti	dny	28,0	28,6	30,8	30,5	34,8	32,8	35,3	34,6	39,1	45,1	44,7	44,1	46,1	44,0	45,8
5. Průměrné procento pracovní neschopnosti	%	6,46	6,75	6,77	6,81	5,86	6,13	5,81	5,62	5,18	4,18	3,76	3,64	3,45	3,62	3,70
6. Příjmy z pojistného ¹⁾ (vybrané pojistné)	mil. Kč	27 285	29 653	31 563	33 316	35 738	37 679	40 535	44 354	46 677	23 338	24 103	24 669	24 894	25 059	25 894
7. Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	mil. Kč	27 205	29 585	32 609	34 307	29 563	31 660	32 773	34 671	31 882	26 033	22 789	21 506	19 377	20 143	22 076
z toho:																
výdaje na nemocenské	mil. Kč	23 653	25 574	28 222	29 523	24 704	26 258	26 963	27 881	24 769	18 215	14 944	13 354	11 465	12 035	13 881
výdaje na podporu při ošetřování člena rodiny / ošetřovné	mil. Kč	785	957	893	1 004	730	819	825	893	811	729	431	640	682	843	854
výdaje na peněžitou pomoc v mateřství	mil. Kč	2 759	3 047	3 487	3 774	4 123	4 579	4 981	5 893	6 297	7 084	7 410	7 506	7 224	7 258	7 334
výdaje na vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství	mil. Kč	8	7	7	6	5	5	4	4	4	5	4	6	7	7	7
8. Rozdíl mezi příjmy a výdaji	(ř.6-ř.7)	80	68	-1 046	-991	6 175	6 019	7 762	9 683	14 795	-2 695	1 314	3 163	5 517	4 916	3 818
9. Příjmy / výdaje	(ř.6/ř.7)*100	100,3	100,2	96,8	97,1	120,9	119,0	123,7	127,9	146,4	89,6	105,8	114,7	128,5	124,4	117,3

¹⁾ včetně pokut, penále, přírůžek k pojistnému a ostatních závazků a pohledávek
Zdroj dat: ČSÚ, ČSSZ

2-2. Průměrné procento pracovní neschopnosti pro nemoc a úraz v roce 2014

Území	Průměrné procento pracovní neschopnosti pro			
	nemoc	pracovní úraz	ostatní úraz	celkem
Hlavní město Praha	2,5	0,1	0,3	2,8
Středočeský kraj	3,2	0,2	0,4	3,7
Jihočeský kraj	3,6	0,2	0,6	4,4
Plzeňský kraj	3,4	0,2	0,5	4,1
Karlovarský kraj	3,4	0,2	0,4	3,9
Ústecký kraj	3,4	0,2	0,4	4,0
Liberecký kraj	3,5	0,2	0,5	4,1
Královéhradecký kraj	3,0	0,2	0,5	3,7
Pardubický kraj	3,2	0,2	0,5	3,9
Kraj Vysočina	3,3	0,2	0,5	4,0
Jihomoravský kraj	3,2	0,1	0,4	3,7
Olomoucký kraj	3,3	0,2	0,4	3,9
Zlínský kraj	3,7	0,2	0,6	4,4
Moravskoslezský kraj	3,7	0,2	0,5	4,4
Celkem ČR	3,1	0,2	0,4	3,7

Zdroj dat: ČSÚ

2-3. Ukončené případy dočasné pracovní neschopnosti v roce 2014

Délka trvání případu	Počet ukončených případů dočasné pracovní neschopnosti			Počet prostonaných dnů		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
1 - 3 dny	57 578	28 906	28 672	133 487	66 413	67 074
4 - 14 dny	510 183	253 072	257 111	4 553 237	2 245 771	2 307 466
15 - 21 dny	170 135	81 644	88 491	3 010 242	1 444 804	1 565 438
22 - 30 dny	119 715	57 471	62 244	3 057 163	1 470 120	1 587 043
31 - 60 dny	177 857	86 636	91 221	7 657 089	3 722 673	3 934 416
61 - 90 dny	82 574	39 100	43 474	6 104 840	2 887 999	3 216 841
91 - 180 dny	95 790	40 336	55 454	12 245 495	5 032 873	7 212 622
181 - 270 dny	34 194	12 529	21 665	7 303 210	2 738 062	4 565 148
271 - 365 dny	18 766	8 891	9 875	6 013 164	2 851 665	3 161 499
> 365 dny	17 271	8 458	8 813	7 374 473	3 623 564	3 750 909
Celkem	1 284 063	617 043	667 020	57 452 400	26 063 944	31 368 456

Zdroj dat: ČSSZ

2-4. Vývoj relace průměrného denního nemocenského a průměrné denní mzdy

Rok	Průměrná mzda ¹⁾ (v Kč)		Průměrné denní nemocenské ³⁾ (v Kč)	Relace prům. denního nemocenského k prům. denní mzdě (v %)
	měsíční	denní ²⁾		
1985	2 920	96	64	67
1989	3 170	104	69	66
1990	3 286	108	72	67
1991	3 792	125	77	62
1992	4 644	152	90	59
1993	5 817	191	106	55
1994	6 896	227	136	60
1995	8 172	269	146	54
1996	9 676	317	173	55
1997	10 696	352	150	42
1998	11 693	384	152	39
1999	12 655	416	158	38
2000	13 490	442	209	47
2001	14 640	481	226	47
2002	15 711	517	248	48
2003	16 769	551	262	48
2004	17 882	586	254	43
2005	18 809	618	260	42
2006	20 050	659	273	41
2007	21 527	708	285	40
2008	23 280	763	290	38
2009	24 091	792	361	46
2010	24 526	806	344	43
2011	25 093	825	353	43
2012	25 903	849	333	39
2013	25 903	852	335	39
2014	26 357	867	326	38

¹⁾ Průměrná mzda = všeobecný vyměřovací základ stanovený příslušným nařízením vlády

²⁾ Průměrná denní mzda se vypočte jako podíl průměrné hrubé měsíční mzdy a průměrného počtu dní v měsíci.

³⁾ Do roku 1996 uveden podíl výdajů na nemocenské a počtu kalendářních dnů pracovní neschopnosti podle údajů ČSÚ, přičemž pro období 1985 - 1992 údaje přepočteny z pracovních dnů na kalendářní.

Od roku 1997 uváděn podíl výdajů na nemocenské a počtu proplacených dnů podle údajů ČSSZ.

Zdroj dat: MPSV

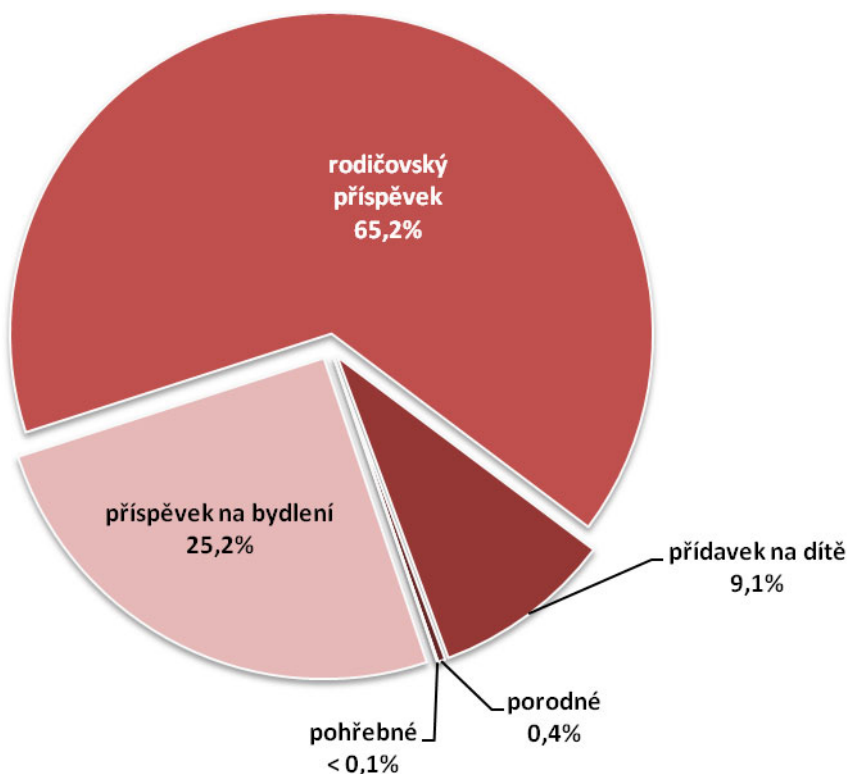
3. Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče

System státní sociální podpory je upraven zákonem č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Podle tohoto zákona se poskytují následující dávky:

- **přídavek na dítě**
- **rodičovský příspěvek**
- **příspěvek na bydlení**
- **porodné**
- **pohřebné**

System státní sociální podpory (upraven zákonem č.117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů) zabezpečuje adresnou pomoc rodinám s nezaopatřenými dětmi ve stanovených sociálních situacích, na jejichž řešení rodina vlastními silami a prostředky nestačí. Jedná se o různé obtížné životní situace, jako je například nedostatečný příjem, péče o novorozené nebo malé dítě, neúplnost rodiny apod. System rovněž finančně přispívá rodinám a jednotlivcům s nízkými příjmy k úhradě nákladů na bydlení.

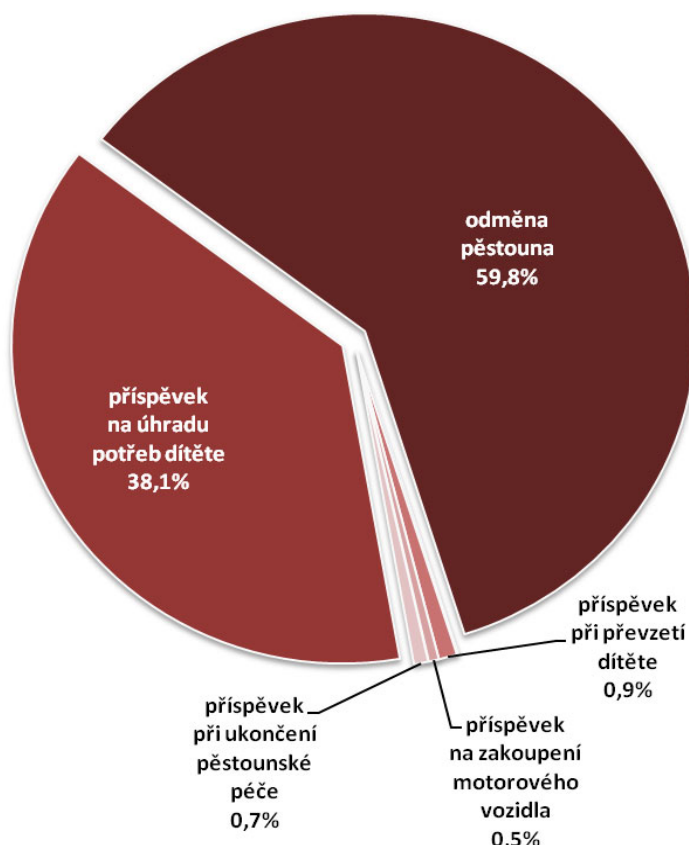
Graf č. 1: Rozložení výdajů na dávky státní sociální podpory v roce 2014

Zdroj dat: ČSSZ

Dávky **pěstounské péče**, které byly do konce roku 2012 upraveny výše uvedeným zákonem, jsou od roku 2013 obsaženy v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právně ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů. Pěstounská péče je dítěti poskytována osobou v evidenci, která vykonává pěstounskou péči na přechodnou dobu, nebo osobou pečující (zejména pěstoun nebo poručník).

Graf č. 2: Rozložení výdajů na dávky pěstounské péče v roce 2014

Zdroj dat: ČSSZ

Nárok na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče má pouze fyzická osoba, jestliže ona a s ní společně posuzované osoby jsou hlášeny k trvalému pobytu na území České republiky (občané České republiky) nebo mají trvalý pobyt (cizinci) na území České republiky a mají zde bydliště (cizinci, kteří nemají trvalý pobyt na území České republiky, jsou oprávněnými osobami po uplynutí 365 dní ode dne hlášení k pobytu). Dávky náleží rovněž dalším osobám, které nemají na území České republiky trvalý pobyt, pokud zde mají bydliště. Do okruhu oprávněných osob spadají také občané Evropské unie, krytí příslušnými právními předpisy EU.

Při posuzování nároku na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče se netestuje majetek rodiny. Testovány jsou pouze příjmy rodiny - v roce 2014 byl na základě příjmu rodiny poskytován příspěvek na dítě, příspěvek na bydlení a porodné, bez ohledu na příjem rodiny se poskytoval rodičovský příspěvek, dávky pěstounské péče a pohřebné. Základem pro určení hranice příjmů rodiny při posuzování nároku na příjmově testované dávky státní sociální podpory a pro stanovení výše některých dávek je životní minimum představující minimální společensky uznanou hranici peněžních příjmů k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb.

Od roku 2008 došlo k podstatným změnám v konstrukci většiny dávek státní sociální podpory a pěstounské péče. Prostřednictvím další legislativní úpravy účinné od počátku roku 2011 došlo ke zkrácení termínu pro volbu varianty čerpání u rodičovského příspěvku (u čtyřleté varianty se nově nižší výměra dávky poskytuje již od 10. měsíce – namísto původního 22. měsíce - věku dítěte), u sociálního příplatku byl omezen nárok na tuto dávku, a to pouze na rodiny se zdravotně postiženým členem, porodné se nově začalo vyplácet pouze na prvorozené dítě za podmínky, že příjem v rodině za kalendářní čtvrtletí předcházející kalendářnímu čtvrtletí, ve kterém se dítě narodilo, nepřevýšil 2,4 násobek životního minima rodiny.

K dalším významným změnám v systému dávek státní sociální podpory došlo v rámci sociální reformy od roku 2012: byl zrušen sociální příplatek a nově upraven nárok na rodičovský příspěvek (rodiče mohou nově pružně volit délku jeho pobírání i výši podle aktuální sociální situace rodiny, celkem tak mohou

vyčerpat až 220 tis. Kč, nejdéle však do 4 let věku dítěte; výši příspěvku je možné měnit jednou za 3 měsíce).

V případě dávek pěstounské péče došlo od roku 2013 ke změnám v jejich právní úpravě: došlo ke zvýšení částek odměny pěstouna a příspěvku na úhradu potřeb dítěte, byl zaveden příspěvek při ukončení pěstounské péče a rozšířen nárok na příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla.

Shrnutí

Na dávky státní sociální podpory a dávky pěstounské péče bylo v roce 2014 uvolněno celkem cca 37,5 mld. Kč, což bylo o 0,2 mld. Kč více než v roce předchozím, a to zejména v důsledku nárůstu výdajů na příspěvek na bydlení (o 1,4 mld. Kč), odměnu pěstouna (o 0,2 mld. Kč) a na příspěvek na úhradu potřeb dítěte (o 0,1 mld. Kč). Naopak pokles výdajů byl zaznamenán u rodičovského příspěvku (o 1,4 mld. Kč) a u přídatku na dítě (o 0,1 mld. Kč).

V minulém roce bylo v průměru měsíčně vyplaceno cca 943,8 tis. dávek státní sociální podpory a cca 25 tis. dávek pěstounské péče. Nejvyšší meziroční nárůst o 19,4 % - byl zaznamenán u příspěvku na bydlení (v důsledku vyšších nákladů na bydlení a méně příznivé příjmové situace některých typů domácností).

Další informace o dávkách státní sociální podpory jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/2>

3-1. Výdaje na dávky státní sociální podpory a péčovské péče *)

mil. Kč

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	
Dávky státní sociální podpory	Přídavek na dítě	12 799	13 353	12 519	11 790	11 033	10 236	6 232	4 736	3 862	3 498	3 332	3 329	3 207	
	Sociální příspěvek	6 041	6 271	5 822	5 262	4 418	4 607	3 174	2 962	3 100	786	48	-2	-1	
	Příspěvek na bydlení	2 699	3 028	2 835	2 548	2 459	2 287	1 565	1 619	2 280	3 521	4 641	5 732	7 403	8 844
	Příspěvek na dopravu ¹⁾	1 173	1 298	1 267	856	-3	-1	-	-	-	-	-	-	-	-
	Rodičovský příspěvek	7 701	8 022	7 964	10 425	12 627	13 526	28 690	28 294	28 586	27 722	25 709	24 950	24 336	22 913
	Porodné	616	791	807	832	895	1 591	2 097	1 647	1 579	1 565	292	144	148	143
	Pohřebné	528	529	549	525	533	513	509	71	17	16	15	15	14	13
	Ostatní ²⁾	20	14	8	3	2	89	57	2	-	-	-	-	-	-
	Celkem	31 577	33 306	31 771	32 241	32 487	33 456	47 761	41 039	40 160	39 786	34 941	34 220	35 228	35 118
	Dávky péčovské péče	Příspěvek na úhradu potřeb dítěte	271	294	305	320	343	402	433	472	516	550	634	799	909
Odměna pěstouna		85	91	92	96	112	353	393	433	471	504	583	1 191	1 424	
Příspěvek při převzetí dítěte		7	6	7	8	9	10	10	14	15	14	15	20	22	
Příspěvek na zakoupení motorového vozidla		2	3	2	3	3	4	5	4	3	4	4	4	29	12
Příspěvek při ukončení péčovské péče		-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	13	16
Celkem		366	395	407	427	467	585	771	844	922	1 005	1 073	1 236	2 052	2 383
Výdaje na dávky státní sociální podpory a péčovské péče celkem	31 942	33 700	32 178	32 669	32 954	34 041	48 533	41 883	41 082	40 791	36 014	35 456	37 279	37 500	

¹⁾ příspěvek na dopravu náleží do 30. června 2004 (v roce 2005 a 2006 se jedná o vratky).²⁾ zahrnuje příspěvek na teplo (náleží do 30. 6. 2000), příspěvek na nájemné (do 31. 12. 2000), záopatrovací příspěvek (do 31. 12. 2004), příspěvek na péči o dítě v zařízení (od 1. října 2005 do 31. května 2006)³⁾ Celkové výdaje zahrnují doplátky, přepłatky a vratky, nezahrnují převody na depozitní účet, vratky zaniklých dávek a převody přeplatků z minulých let na příjmový účet státního rozpočtu.

Zdroj dat: MPSV

3-2. Průměrný měsíční počet vyplacených dávek státní sociální podpory a péstounské péče (2001 - 2014)

v tis.

Ukazatel	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Přídavek na dítě	2 047	2 028	1 965	1 894	1 812	1 767	1 677	893	635	531	486	464	464	445
Sociální příspěvek	459	448	413	373	332	299	242	167	148	150	27	1	0	0
Příspěvek na bydlení	337	343	324	295	265	236	117	87	96	121	143	163	194	220
Příspěvek na dopravu ¹⁾	367	371	353	238	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rodičovský příspěvek	266	264	262	278	293	308	340	359	364	339	326	308	296	279
Porodné	8	8	8	8	8	9	10	10	10	10	2	1	1	1
Pohřebné	9	9	9	9	9	9	9	1	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,2
Ostatní ²⁾	9	1	1	0	0	5	5	0	-	-	-	-	-	-
Celkem	3 502	3 472	3 335	3 095	2 719	2 633	2 400	1 517	1 253	1 151	994	937	955	944
Příspěvek na úhradu potřeb dítěte	6	7	7	7	7	8	8	9	9	10	10	11	12	14
Odměna péstouna	5	5	5	5	6	6	6	7	8	8	9	9	10	11
Ostatní ³⁾	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,3
Celkem	11	12	12	12	13	14	14	16	17	18	19	20	22	25
Dávky státní sociální podpory a péstounské péče celkem	3 513	3 484	3 347	3 107	2 732	2 647	2 414	1 533	1 270	1 169	1 003	957	976	969

¹⁾ příspěvek na dopravu náležel do 30. června 2004 (v roce 2005 a 2006 se jedná o vratky)²⁾ zahrnuje příspěvek na teplo (náležel do 30. 6. 2000), příspěvek na nájemné (do 31. 12. 2000), zaopatřovací příspěvek (do 31. 12. 2004), příspěvek na péči o dítě v zařízení (od 1. října 2005 do 31. května³⁾ zahrnuje příspěvek při převzetí dítěte, příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla a příspěvek při ukončení péstounské péče (zaveden od roku 2013)

Zdroj dat: MPSV

3-3. Vývoj vyplacených dávek státní sociální podpory a péčovské péče (2013 - 2014)¹⁾

Ukazatel	Celkem za rok 2013	Celkem za rok 2014	v tom												
			leden	únor	březen	duben	květen	červen	červenec	srpen	září	říjen	listopad	prosinec	
příspěvek na dítě	poč.	5 561 915	5 333 893	454 378	463 688	459 843	455 283	454 315	457 317	456 359	456 223	458 705	419 617	368 039	430 126
	tis. Kč	3 328 696	3 206 443	272 272	278 435	276 259	273 899	273 710	275 474	274 919	275 269	276 697	249 357	222 005	258 148
příspěvek na bydlení	poč.	2 323 217	2 637 490	211 950	203 018	229 947	228 080	213 516	238 200	234 111	190 636	225 710	216 474	206 854	238 994
	tis. Kč	7 403 135	8 843 492	684 248	680 781	757 935	752 069	731 289	805 807	792 892	651 278	758 216	725 320	702 959	800 698
rodičovský příspěvek	poč.	3 548 848	3 354 028	285 681	286 365	286 065	283 829	281 873	280 822	277 379	275 561	275 291	273 967	273 046	274 149
	tis. Kč	24 336 440	22 913 030	1 968 391	1 970 683	1 965 793	1 946 281	1 932 488	1 919 850	1 891 904	1 877 777	1 867 144	1 852 956	1 855 615	1 864 148
porodné	poč.	11 324	10 948	826	1 033	970	765	929	984	790	942	945	828	983	953
	tis. Kč	147 748	142 513	10 791	13 406	12 625	9 873	12 102	12 835	10 266	12 361	12 244	10 758	12 768	12 484
pohřebné	poč.	2 850	2 649	176	281	235	192	218	258	196	220	226	209	237	201
	tis. Kč	14 200	13 205	875	1 405	1 175	955	1 090	1 290	975	1 095	1 125	1 035	1 185	1 000
příspěvek na úhradu potřeb dítěte	poč.	149 149	167 889	13 202	13 502	13 624	13 701	13 826	13 982	14 108	14 237	14 325	14 123	14 579	14 680
	tis. Kč	799 081	908 833	71 640	73 039	73 702	73 898	74 881	75 552	76 441	77 006	77 734	76 516	79 148	79 274
odměna péstouna	poč.	114 463	128 875	10 109	10 337	10 444	10 562	10 472	10 757	10 819	10 886	11 032	10 902	11 231	11 324
	tis. Kč	1 190 514	1 423 955	110 507	112 166	114 568	115 890	115 128	118 956	119 235	119 646	122 835	122 021	125 872	127 132
příspěvek při převzetí dítěte	poč.	2 272	2 442	199	252	213	171	208	201	164	215	219	176	227	197
	tis. Kč	19 988	21 487	1 756	2 228	1 900	1 488	1 845	1 688	1 445	1 903	1 950	1 559	1 989	1 737
příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla	poč.	342	183	19	23	22	10	13	18	14	17	10	17	9	11
	tis. Kč	28 706	12 238	1 377	1 583	1 777	755	1 108	1 267	920	1 280	462	843	320	546
příspěvek při ukončení péčovské péče	poč.	537	651	31	51	39	40	34	37	33	42	158	102	47	37
	tis. Kč	13 375	16 175	750	1 250	975	1 000	850	900	825	1 050	3 925	2 575	1 150	925
Celkem počet vypl. dávek	poč.	11 714 943	11 639 048	976 571	978 550	1 001 402	992 633	975 404	1 002 576	993 973	948 979	986 621	936 415	875 252	970 672
Celkem výdaje	tis. Kč	37 279 365	37 501 370	3 122 607	3 134 976	3 206 709	3 176 108	3 144 491	3 213 619	3 169 822	3 018 665	3 122 332	3 042 940	3 003 011	3 146 092

¹⁾ Počet = počet vyplacených dávek, výdaje uvedeny včetně doplňků, přeplatků a vrátek
Zdroj dat: MPSV

3-4. Výdaje na dávky státní sociální podpory a péstounské péče podle dle v roce 2014 *

v tis. Kč

Území (trvale bydlící žadatele)	Výdaje na												
	dávky státní sociální podpory						dávky péstounské péče						
	přídavek na dítě	příspěvek na bydlení	rodičovský příspěvek	porodné	pohřebné	celkem	příspěvek na úhradu potřeb dítěte	odměna pěstouna	příspěvek při převzetí dítěte	příspěvek při ukončení pěstounské péče	příspěvek na zakoupení osobního motorového vozidla	celkem	
Hlavní město Praha	150 229	1 140 629	2 945 730	12 874	1 075	4 250 537	67 813	106 188	1 677	800	640	177 118	
Středočeský kraj	308 029	538 948	3 111 024	15 139	1 470	3 974 610	90 114	143 201	2 199	2 100	912	238 526	
Jihočeský kraj	196 441	375 384	1 352 815	8 213	890	1 933 743	52 656	81 893	988	1 100	1 063	137 700	
Píseňský kraj	132 458	253 059	1 176 950	6 516	495	1 569 478	50 311	81 095	1 117	800	203	133 526	
Karlovarský kraj	116 511	329 880	583 027	5 767	435	1 035 620	34 868	53 642	990	800	357	90 657	
Ústecký kraj	358 097	1 269 863	1 672 905	16 906	1 240	3 319 011	97 661	156 979	3 519	1 300	1 286	260 745	
Liberecký kraj	146 480	456 994	947 521	6 085	515	1 557 595	42 762	65 089	1 264	700	201	110 016	
Královéhradecký kraj	167 818	368 015	1 153 587	7 148	700	1 697 268	43 307	70 136	1 022	625	358	115 448	
Pardubický kraj	169 086	306 200	1 104 488	6 461	730	1 586 965	46 241	72 989	1 036	750	517	121 533	
Kraj Vysočina	170 670	233 725	1 064 381	5 395	575	1 474 746	36 363	55 435	526	600	578	93 502	
Jihomoravský kraj	354 774	939 567	2 602 805	15 868	1 480	3 914 494	85 855	134 885	1 915	1 625	1 854	226 134	
Olomoucký kraj	232 259	512 433	1 323 125	9 256	785	2 077 858	60 458	96 623	1 251	1 200	768	160 300	
Moravskoslezský kraj	486 756	1 806 737	2 434 225	20 132	1 870	4 749 720	155 948	235 704	3 327	2 850	2 843	400 672	
Zlínský kraj	186 223	310 273	1 161 588	5 733	930	1 664 747	44 002	69 555	640	925	658	115 780	
Ostatní	30 611	1 787	278 857	1 021	15	312 291	474	540	16	0	0	1 030	
Celkem ČR	3 206 443	8 843 492	22 913 030	142 513	13 205	35 118 683	908 833	1 423 955	21 487	16 175	12 238	2 382 687	

*včetně dopltek, přeplatků a vratek

Zdroj dat: MPSV

3-5. Počet vyplacených dávek státní sociální podpory a pěstounské péče dle krajů v roce 2014

v tis. Kč

Území (trvalé bydliště žadatele)	Počet vyplacených dávek													
	dávkou státní sociální podpory							dávkou pěstounské péče						
	přídavek na dítě	příspěvek na bydlení	rodičovský příspěvek	porodné	pohřebné	celkem	příspěvek na úhradu potřeb dítěte	odměna pěstouna	příspěvek při převzetí dítěte	příspěvek při ukončení pěstounské péče	příspěvek na zakoupení osobního motorového o vozidla	celkem		
Hlavní město Praha	246 381	272 246	405 635	990	215	925 467	12 550	10 321	192	33	8	23 104		
Středočeský kraj	508 406	166 291	449 992	1 168	294	1 126 151	16 719	13 544	252	84	11	30 610		
Jihočeský kraj	321 624	121 243	200 716	629	179	644 391	9 662	7 138	112	44	14	16 970		
Plzeňský kraj	216 741	79 196	172 521	499	99	469 056	9 390	7 560	127	32	5	17 114		
Karlovarský kraj	192 502	97 708	90 644	443	87	381 384	6 220	5 115	113	32	7	11 487		
Ústecký kraj	588 694	354 237	264 678	1 297	252	1 209 158	18 501	14 346	402	54	16	33 319		
Liberecký kraj	241 766	133 413	141 191	471	103	516 944	7 731	5 828	142	28	3	13 732		
Královéhradecký kraj	274 920	112 967	169 334	551	140	557 912	8 028	6 344	115	25	8	14 520		
Pardubický kraj	275 467	100 154	160 742	492	146	537 001	8 422	6 193	116	30	7	14 768		
Kraj Vysočina	277 785	82 135	154 407	420	115	514 862	6 593	4 816	59	24	8	11 500		
Jihomoravský kraj	578 810	270 459	375 419	1 217	298	1 226 203	15 847	11 705	217	65	24	27 858		
Olomoucký kraj	378 466	160 300	194 105	712	157	733 740	11 379	8 963	141	49	11	20 543		
Moravskoslezský kraj	797 109	573 425	366 122	1 538	375	1 738 569	28 617	20 817	381	114	51	49 980		
Zlínský kraj	302 917	108 984	168 569	437	186	581 093	8 075	6 101	70	37	10	14 293		
Ostatní	132 305	4 732	39 953	84	3	177 077	155	84	3	0	0	242		
Celkem ČR	5 333 893	2 637 490	3 354 028	10 948	2 649	11 339 008	167 889	128 875	2 442	651	183	300 040		

Zdroj dat: MPSV

3-6. Příjemci rodičovského příspěvku dle kraje a pohlaví *)

Území (trvale bydlící příjemce)	Průměrný měsíční počet příjemců podle pohlaví					
	za rok 2013			za rok 2014		
	žena	muž	celkem	žena	muž	celkem
Hlavní město Praha	33 996	743	34 739	32 948	746	33 694
Středočeský kraj	38 742	585	39 327	36 768	597	37 365
Jihočeský kraj	17 287	234	17 521	16 412	263	16 675
Plzeňský kraj	14 991	220	15 211	14 084	227	14 311
Karlovarský kraj	7 828	212	8 040	7 336	171	7 507
Ústecký kraj	22 957	475	23 432	21 485	458	21 943
Liberecký kraj	12 177	196	12 373	11 548	173	11 721
Královéhradecký kraj	14 487	230	14 717	13 869	218	14 087
Pardubický kraj	13 812	201	14 013	13 182	183	13 365
Kraj Vysočina	13 334	166	13 500	12 683	158	12 841
Jihomoravský kraj	32 153	445	32 598	30 762	452	31 214
Olomoucký kraj	16 703	279	16 982	15 843	284	16 127
Moravskoslezský kraj	31 804	539	32 343	29 876	510	30 386
Zlínský kraj	14 656	171	14 827	13 818	181	13 999
Ostatní	2 632	554	3 186	2 783	497	3 280
Celkem ČR	287 559	5 250	292 809	273 397	5 118	278 515

*) Počet příjemců je dán počtem řádně vyplacených dávek za sledované období bez ohledu na okamžik výplaty

Zdroj dat: MPSV

4. Dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči

Agenda dávek pomoci v hmotné nouzi, dávek pro osoby se zdravotním postižením a příspěvku na péči byla (vyjma systému státní sociální podpory) do konce roku 2011 zajišťována ze strany příslušných obecních úřadů. V souvislosti se sociální reformou došlo k 1. lednu 2012 k převodu této agendy na Úřad práce ČR.

Systém pomoci v hmotné nouzi zavedený v roce 2007 (zákon č. 111/2006 Sb., zákon o pomoci v hmotné nouzi) zcela nově upravil podmínky poskytování pomoci fyzickým osobám při zajištění základních životních potřeb (situace spojené s nedostatečným zabezpečením základní výživy, bydlením a mimořádnými událostmi). Hmotná nouze představuje stav, kdy osoba či rodina nemá dostatečné příjmy a její celkové sociální a majetkové poměry neumožňují uspokojení základních životních potřeb na úrovni ještě přijatelné pro společnost. Současně si tyto příjmy nemůže z objektivních důvodů zvýšit (vlastní prací, uplatněním nároků a pohledávek, prodejem nebo využitím majetku) a vyřešit tak svoji nelehkou situaci vlastním přičiněním. Hlavním smyslem systému pomoci v hmotné nouzi je motivace k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojování základních životních potřeb a zabránění sociálnímu vyloučení.

V rámci systému pomoci v hmotné nouzi rozlišujeme tyto dávky:

- **Příspěvek na živobytí** - pomáhá osobě či rodině při nedostatečném příjmu. Nárok na příspěvek vzniká, pokud po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje příjem této osoby či rodiny částky živobytí. Ta je stanovena pro každou osobu individuálně, a to na základě hodnocení její snahy a možností.
- **Doplatek na bydlení** - řeší nedostatek příjmů k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby či rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory.
- **Mimořádná okamžitá pomoc** – je poskytována osobám s nízkými příjmy, které se ocitnou v takových situacích, které je nutné bezodkladně řešit: hrozba újmy na zdraví, postižení vážnou mimořádnou událostí (živelná pohroma, ekologická havárie apod.), hrozba sociálního vyloučení (např. při návratu z vězeňského nebo ústavního zařízení), nedostatek prostředků k úhradě jednorázového výdaje nebo k nákupu či opravě předmětů dlouhodobé potřeby, popřípadě k uhrazení odůvodněných nákladů vznikajících v souvislosti se vzděláním nebo se zájmovou činností nezaopatřených dětí.

Dávky pro osoby se zdravotním postižením napomáhají řešit nepříznivou životní situaci těchto osob poskytnutím prostředků na jejich potřeby související s bydlením, dopravou a zajištěním rehabilitačních a kompenzačních pomůcek. Do konce roku 2011 byly podmínky, za kterých se tyto dávky poskytují, upraveny vyhláškou MPSV č. 182/1991 Sb., kterou se provádí zákon o sociálním zabezpečení a zákon o působnosti orgánů ČR v sociálním zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů. Od roku 2012 se jedná o zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, který dosavadní typově široké spektrum dávek nahradil příspěvkem na mobilitu (opakující se dávka určená osobám, které nejsou schopny zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace a opakovaně se v kalendářním měsíci dopravují nebo jsou dopravovány) a příspěvkem na zvláštní pomůcku (jednorázová dávka určená na pořízení zvláštní pomůcky umožňující zdravotně postižené osobě sebeobsahu nebo realizaci pracovního uplatnění, přípravu na budoucí povolání, získávání informací, vzdělávání anebo styk s okolím).

Zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (účinný od 1. 1. 2007) byl zaveden **příspěvek na péči**. Na tuto dávku má nárok osoba, která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje v zákonem stanoveném rozsahu pomoc jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti. Osoba může z příspěvku na základě vlastní svobodné volby hradit profesionální sociální službu nebo jej použít k pokrytí nezbytných nákladů při zajištění péče v rodině.

Posuzování stupně závislosti pro účely příspěvku na péči <http://www.mpsv.cz/cs/19743>

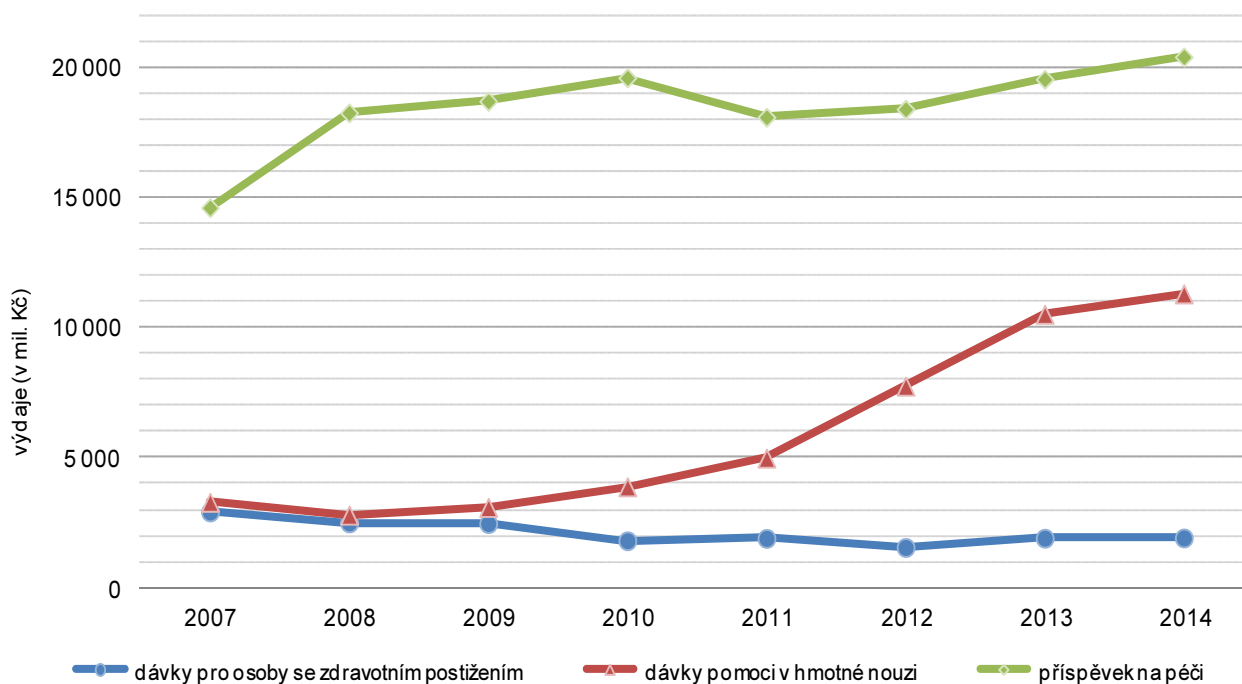
Shrnutí

Výdaje na **dávky pomoci v hmotné nouzi** (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení a mimořádná okamžitá pomoc) činily v roce 2014 cca 11,3 mld. Kč při meziročním nárůstu o téměř 0,8 mld. Kč. Došlo rovněž k meziročnímu nárůstu počtu vyplacených dávek (v průměru za měsíc u příspěvku na živobytí o 11,2 tis. na 161,6 tis. příspěvků, u doplatku na bydlení o 8,3 tis. na 73,4 tis. doplatků). Důvodem tohoto nárůstu byl zejména růst cen v oblasti bydlení a příjmová situace domácností.

Dávky pro osoby se zdravotním postižením byly v roce 2014 vyplaceny v objemu 1,9 mld. Kč (z toho cca 1,1 mld. Kč činily výdaje na příspěvek na mobilitu a 0,8 mld. Kč příspěvek na zvláštní pomůcku), tj. o cca 8,9 mil. Kč více než v roce předchozím.

Výdaje na **příspěvek na péči** v roce 2014 meziročně vzrostly o téměř 0,9 mld. Kč na 20,4 mld. Kč. V průměru bylo měsíčně vyplaceno cca 331,8 tis. příspěvků (z toho cca 110,8 tis. v I. stupni závislosti, 108,1 tis. ve II. stupni závislosti, 71,6 tis. ve III. stupni závislosti a 41,4 tis. ve IV. stupni závislosti).

Graf. č. 1: Vývoj výdajů na dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči

Zdroj dat: ČSSZ

Další informace o dávkách pomoci v hmotné nouzi jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV <http://www.mpsv.cz/cs/5>)

4-1. Výdaje na dávky pomoci v hmotné nouzi a příspěvek na péči (2007 - 2014)

Ukazatel	Měrná jednotka	Rok							
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Výdaje									
Dávky pomoci v hmotné nouzi celkem		3 287	2 794	3 089	3 882	4 982	7 751	10 510	11 295
- příspěvek na živobytí		2 593	2 176	2 328	2 863	3 820	5 910	7 464	7 900
v tom		524	473	512	686	850	1 673	2 814	3 249
- doplatek na bydlení		170	146	249	334	312	168	232	146
- mimořádná okamžitá pomoc	v mil. Kč	14 608	18 252	18 697	19 599	18 084	18 391	19 545	20 402
Příspěvek na péči									
Průměrný měsíční počet vyplacených dávek									
- příspěvek na živobytí		72	66	73	91	103	116	150	161
Dávky pomoci v hmotné nouzi		25	21	20	23	26	41	65	73
- doplatek na bydlení		6	5	8	9	10	6	7	5
- mimořádná okamžitá pomoc	v tis.	260	309	308	313	302	309	321	332

Zdroj dat: MPSV a MF

4-2. Výdaje na dávky pro osoby se zdravotním postižením (2007 - 2014)

v mil. Kč

Ukazatel	Rok									
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014		
Výdaje na dávky podle zákona č. 329/2011 Sb.						1 384	1 904	1 917		
v tom			x			1 008	1 116	1 111		
Výdaje na dávky podle vyhlášky MPSV č. 182/1991 Sb.	2 916	2 496	2 470	1 811	1 901	169	5	1		
- na zakoupení motorového vozidla	381	401	350	335	335					
- na celkovou opravu motorového vozidla	5	3	3	3	6					
- na zvláštní úpravu motorového vozidla	17	19	17	21	21					
- na provoz motorového vozidla ¹⁾	1 524	1 547	1 569	931	884					
- na úpravu bytu	63	66	60	54	56					
- na individuální dopravu	46	36	34	33	32					
- na opatření zvláštních pomůcek	377	392	412	405	539	169	5	1		
- nevidomým na opatření vodícího psa	10	8	6	8	8					
- na zvýšené náklady ²⁾	467	1	-	-	-					
- na úhradu za užívání bezbariérového bytu	10	9	9	10	9					
- na úhradu za užívání garáže	1	2	2	2	1					
- nevidomým na krmivo pro vodícího psa	3	4	4	5	4					
Dávky pro osoby se zdravotním postižením celkem	2 916	2 496	2 470	1 811	1 901	1 553	1 909	1 918		

¹⁾ meziroční pokles výdajů byl v roce 2010 byl ovlivněn snížením výše příspěvku (viz vyhláška MPSV č. 451/2009 Sb.)

²⁾ příspěvek byl k 31. 12. 2007 zrušen

Zdroj dat: MPSV

4-3. Vývoj výdajů a počtu příspěvků na živobytí dle krajů (2013 - 2014)

Území	Výdaje (v tis. Kč)		Meziroční index v %	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek ¹⁾		Meziroční index v %
	rok 2013	rok 2014		rok 2013	rok 2014	
	Hlavní město Praha	345 039		400 070	115,9	
Středočeský kraj	604 191	647 058	107,1	12 257	12 971	105,8
Jihočeský kraj	347 057	355 010	102,3	7 112	7 326	103,0
Plzeňský kraj	279 018	281 149	100,8	5 863	5 816	99,2
Karlovarský kraj	325 366	342 091	105,1	6 543	6 986	106,8
Ústecký kraj	1 306 924	1 385 965	106,0	24 255	26 711	110,1
Liberecký kraj	343 896	362 760	105,5	6 901	7 574	109,8
Královéhradecký kraj	339 142	366 651	108,1	6 852	7 443	108,6
Pardubický kraj	292 925	289 329	98,8	5 820	6 005	103,2
Kraj Vysočina	210 779	213 396	101,2	4 329	4 457	103,0
Jihomoravský kraj	704 610	724 344	102,8	14 057	14 377	102,3
Olomoucký kraj	607 529	653 257	107,5	12 413	13 491	108,7
Zlínský kraj	285 347	291 329	102,1	6 115	6 587	107,7
Moravskoslezský kraj	1 471 931	1 587 690	107,9	30 114	32 953	109,4
Celkem ČR	7 463 752	7 900 098	105,8	150 395	161 403	107,3

¹⁾ včetně zpětně vyplacených dávek

Zdroj dat: MPSV

4-4. Vývoj výdajů a počtu dopltek na bydlení dle krajů (2013 - 2014)

Územní jednotka	Výdaje (v tis. Kč)		Meziroční index v %	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek ¹⁾		Meziroční index v %
	rok 2013	rok 2014		rok 2013	rok 2014	
Hlavní město Praha	173 650	206 246	118,8	3 303	3 637	110,1
Středočeský kraj	265 721	305 309	114,9	4 999	5 496	109,9
Jihočeský kraj	117 531	139 252	118,5	2 743	3 133	114,2
Píseňský kraj	117 614	125 216	106,5	2 454	2 384	97,2
Karlovarský kraj	107 941	127 106	117,8	2 664	3 056	114,7
Ústecký kraj	425 783	495 802	116,4	10 704	12 299	114,9
Liberecký kraj	126 073	142 956	113,4	2 948	3 237	109,8
Královéhradecký kraj	94 724	119 850	126,5	2 485	2 885	116,1
Pardubický kraj	60 247	68 018	112,9	1 602	1 833	114,4
Kraj Vysočina	68 909	79 146	114,9	1 642	1 850	112,7
Jihomoravský kraj	225 720	246 720	109,3	5 345	5 719	107,0
Olomoucký kraj	252 859	292 049	115,5	5 604	6 250	111,5
Zlínský kraj	112 832	120 904	107,2	2 887	3 078	106,6
Moravskoslezský kraj	663 997	780 577	117,6	15 706	18 407	117,2
Celkem ČR	2 813 599	3 249 151	115,5	65 084	73 264	112,6

¹⁾ včetně zpětně vyplacených dávek
Zdroj dat: MPSV

4-5. Vývoj výdajů a počtu dávek mimořádné okamžité pomoci dle krajů (2013 - 2014)

Území	Výdaje (v tis. Kč)		Meziroční index v %	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek ¹⁾		Meziroční index v %
	rok 2013	rok 2014		rok 2013	rok 2014	
Hlavní město Praha	18 331	5 418	29,6	397	177	44,6
Středočeský kraj	27 722	7 413	26,7	483	241	49,9
Jihočeský kraj	17 245	10 309	59,8	415	258	62,2
Pízeňský kraj	3 608	4 439	123,0	157	147	93,6
Karlovarský kraj	5 571	4 202	75,4	201	122	60,7
Ústecký kraj	44 372	15 073	34,0	949	568	59,9
Liberecký kraj	7 022	5 670	80,8	285	193	67,7
Královéhradecký kraj	10 761	9 459	87,9	264	227	86,0
Pardubický kraj	5 683	5 762	101,4	229	150	65,5
Kraj Vysočina	3 500	2 299	65,7	134	82	61,2
Jihomoravský kraj	20 277	17 269	85,2	719	478	66,5
Olomoucký kraj	32 393	28 219	87,1	1089	924	84,8
Zlínský kraj	8 566	7 716	90,1	318	230	72,3
Moravskoslezský kraj	27 315	22 332	81,8	949	749	78,9
Celkem ČR	232 364	145 581	62,7	6 589	4 546	69,0

¹⁾ včetně zpětně vyplacených dávek

Pramen: MPSV

4-6. Vývoj výdajů a počtu příspěvků na péči dle krajů (2013 - 2014)

Územní jednotka	Výdaje (v tis. Kč)		Meziroční index v %	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek ¹⁾		Meziroční index v %
	rok 2013	rok 2014		rok 2013	rok 2014	
Hlavní město Praha	1 540 550	1 644 472	106,7	27 463	28 736	104,6
Středočeský kraj	1 894 635	1 992 804	105,2	32 604	33 807	103,7
Jihočeský kraj	1 306 073	1 311 460	100,4	21 069	21 105	100,2
Plzeňský kraj	1 105 292	1 145 266	103,6	17 353	17 899	103,1
Karlovarský kraj	506 097	524 008	103,5	8 042	8 433	104,9
Ústecký kraj	1 673 098	1 751 284	104,7	27 366	28 616	104,6
Liberecký kraj	816 030	855 737	104,9	13 964	14 261	102,1
Královéhradecký kraj	1 039 581	1 074 441	103,4	17 771	18 213	102,5
Parubický kraj	1 075 753	1 114 932	103,6	17 512	18 069	103,3
Kraj Vysočina	1 094 228	1 113 474	101,8	17 738	17 882	100,8
Jihomoravský kraj	2 338 646	2 491 376	106,5	38 240	39 891	104,3
Olomoucký kraj	1 259 399	1 314 417	104,4	21 058	21 664	102,9
Zlínský kraj	1 382 563	1 419 197	102,6	21 961	22 253	101,3
Moravskoslezský kraj	2 512 643	2 649 142	105,4	39 170	40 792	104,1
Celkem ČR	19 544 589	20 402 011	104,4	321 311	331 641	103,2

¹⁾ včetně zpětně vyplacených dávek

Zdroj dat: MPSV

4-7. Vypíacené příspěvky na péči podle věku a stupně závislosti v roce 2014

	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek (v tis.)				Výdaje (v ml. Kč)			
	věk oprávněné osoby		celkem	věk oprávněné osoby		celkem		
	do 18 let	18 a více let		do 18 let	18 a více let			
I. stupeň závislosti	11,3	96,8	108,1	475	938	1 413		
II. stupeň závislosti	6,6	101,8	108,4	518	4 812	5 330		
III. stupeň závislosti	4,8	67,6	72,4	567	6 327	6 894		
IV. stupeň závislosti	4,9	37,8	42,7	725	5 205	5 930		
ostatní ¹⁾	x	x	x	55	780	835		
Celkem ČR	27,6	304,0	331,6	2 340	18 062	20 402		

¹⁾ zahrnuje ostatní související náklady (vív doplteků, přeplatků, vratek)

Zdroj dat: MPSV

4-8. Vývoj výdajů a počtu příspěvků na mobilitu dle krajů (2013 - 2014)

Území	Výdaje (v tis. Kč)		Meziroční index v %	Průměrný měsíční počet vyplacených dávek ¹⁾		Meziroční index v %
	rok 2013	rok 2014		rok 2013	rok 2014	
Hlavní město Praha	102 032	101 074	99,1	21 446	21 110	98,4
Středočeský kraj	117 970	117 134	99,3	24 716	24 488	99,1
Jihočeský kraj	85 940	82 573	96,1	17 991	17 184	95,5
Přízeňský kraj	70 603	69 431	98,3	14 779	14 507	98,2
Karlovarský kraj	22 891	23 372	102,1	4 803	4 890	101,8
Ústecký kraj	82 946	84 905	102,4	17 360	17 827	102,7
Liberecký kraj	60 506	59 804	98,8	12 648	12 471	98,6
Královéhradecký kraj	66 059	65 973	99,9	13 828	13 736	99,3
Pardubický kraj	57 424	57 723	100,5	12 016	12 061	100,4
Kraj Vysočina	68 610	66 492	96,9	14 348	13 852	96,5
Jihomoravský kraj	126 537	127 405	100,7	26 508	26 692	100,7
Olomoucký kraj	67 337	66 723	99,1	14 093	13 897	98,6
Zlínský kraj	77 104	75 551	98,0	16 124	23 273	144,3
Moravskoslezský kraj	110 040	113 116	102,8	23 039	15 767	68,4
Celkem ČR	1 116 000	1 111 276	99,6	233 698	231 755	99,2

¹⁾ včetně zpětně vyplacených dávek

Zdroj dat: MFPSV

5. Sociální služby

Hlavním smyslem sociálních služeb je zajištění pomoci při péči o vlastní osobu, zajištění stravování, ubytování, pomoci při zabezpečení chodu domácnosti, ošetřování, pomoc s výchovou, poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, psycho- a socioterapie a pomoc při prosazování práv a zájmů. Z hlediska uživatelů sociálních služeb se zejména jedná o rozvoj nebo alespoň zachování stávající soběstačnosti, návrat do vlastního domácího prostředí, obnovení nebo zachování původního životního stylu, dále rozvoj schopností a umožnění vést samostatný život, snížení sociálních a zdravotních rizik souvisejících se způsobem života uživatele.

Zásadní změny v oblasti sociálních služeb přinesl zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů účinný od 1. ledna 2007. Jeho cílem je zajištění pomoci osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím nově definovaného spektra sociálních služeb. Pomocí se rozumí takové činnosti, které jsou nezbytné pro sociální začlenění osob a důstojné podmínky života odpovídající úrovni rozvoje společnosti

Osobám v nepříznivé sociální situaci je v případě potřeby zajištění pomoci při soběstačnosti poskytována individuální dávka – příspěvek na péči, jehož výše odpovídá rozsahu potřeb (podrobněji kapitola 4. této publikace). Příspěvek na péči je poskytován všem oprávněným osobám bez ohledu na to, zda je jim pomoc zajišťována s využitím přirozených zdrojů, zejména rodiny, nebo poskytovatelem sociálních služeb.

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách ve znění pozdějších předpisů rovněž zavedl významnou novinku z hlediska nutnosti registrační povinnosti poskytovatele sociálních služeb. Zavedení registru poskytovatelů sociálních služeb (dostupný na <http://iregistr.mpsv.cz>) je základním předpokladem k získání přehledu o rozsahu a charakteru sítě sociálních služeb. Pro poskytovatele je zařazení do registru podmínkou k poskytování sociálních služeb a jedním z předpokladů pro čerpání finančních prostředků z veřejných rozpočtů.

Stát i nadále určuje podmínky pro poskytování sociálních služeb, není však jejich poskytovatelem, s výjimkou 5 specializovaných ústavů sociální péče, u kterých je zřizovatelem MPSV ČR. Situace, kdy byl stát majoritním poskytovatelem sociálních služeb, skončila se zánikem okresních úřadů. Úlohou státu je podpora regionální a místní samosprávy v tom, aby byly schopny hodnotit souhrn potřeb jejich obyvatel a na tomto základě vytvářet typově a územně dostupné sítě sociálních služeb.

Sociální služby a příspěvek na péči jsou při splnění podmínek stanovených v zákoně č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, s účinností od 1. 1. 2007, poskytovány:

- osobě, která je na území České republiky hlášena k trvalému pobytu,
- osobě, které byl udělen azyl,
- občanovi a rodinnému příslušníkovi občana členského státu Evropské unie,
- cizinci, který je držitelem povolení k dlouhodobému pobytu po dobu delší než 3 měsíce.

Vybrané typy sociálních služeb (azylové domy, kontaktní centra, noclehárny, terénní programy) jsou poskytovány také osobám legálně pobývajícím na území České republiky. Na bezplatné poskytnutí základního sociálního poradenství o možnostech řešení nepříznivé sociální situace nebo jejího předcházení má nárok každá osoba.

Rezortní statistická zjišťování Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) týkající se oblasti sociálních služeb jsou dostupná na adrese <http://www.mpsv.cz/cs/16646>

- Roční výkaz o sociálních službách a sociální péči za rok 2014 **V (MPSV) 10-01**
- Roční výkaz o sociálních službách poskytovaných v zařízeních sociálních služeb 2014 **Soc (MPSV) V 1-01**

Další informace z oblasti sociálních služeb jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/18661>

Tabulka č. 1: Kapacita a ekonomické ukazatele v sociálních službách v roce 2014

Sociální služba poskytovaná ve státních a krajských zařízeních

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Kapacita služby (počet lůžek)	Počet služeb	Příjmy (v tis. Kč)			Výdaje (v tis. Kč)		
			Celkem	z toho		Celkem	v tom	
				z úhrad za pobyt, stravování a poskyt. péči	dotace ¹⁾		neinvestiční	investiční
Domovy pro seniory	16 710	186	5 094 300	2 807 073	1 577 725	4 956 853	4 810 719	146 133
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	11 129	159	4 251 354	1 902 523	1 958 861	4 317 671	4 095 956	221 715
Domovy se zvláštním režimem	6 237	107	2 124 863	1 130 126	797 818	2 152 994	2 086 989	66 005
Denní a týdenní stacionáře	483	75	295 202	60 231	214 216	299 278	292 795	6 483
Ostatní	2 290	167	641 572	183 254	413 638	659 145	647 053	12 091
Celkem	36 849	694	12 407 291	6 083 207	4 962 258	12 385 940	11 933 512	452 428

Sociální služba poskytovaná v obecních zařízeních

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Kapacita služby (počet lůžek)	Počet služeb	Příjmy (v tis. Kč)			Výdaje (v tis. Kč)		
			Celkem	z toho		Celkem	v tom	
				z úhrad za pobyt, stravování a poskyt. péči	dotace ¹⁾		neinvestiční	investiční
Domovy pro seniory	14 791	171	4 280 349	2 471 862	1 338 515	4 324 079	4 189 291	134 788
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1 259	27	457 319	209 940	206 424	464 177	441 080	23 097
Domovy se zvláštním režimem	3 645	64	1 147 532	680 489	369 260	1 177 807	1 117 539	60 268
Denní a týdenní stacionáře	114	81	248 847	45 994	178 019	236 333	208 747	27 587
Ostatní	1 923	160	291 048	59 717	166 354	293 249	283 121	10 127
Celkem	21 732	503	6 425 095	3 468 002	2 258 572	6 495 645	6 239 778	255 867

Sociální služba poskytovaná v ostatních (nestátních zařízeních)

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Kapacita služby (počet lůžek)	Počet služeb	Příjmy (v tis. Kč)			Výdaje (v tis. Kč)		
			Celkem	z toho		Celkem	v tom	
				z úhrad za pobyt, stravování a poskyt. péči	dotace ¹⁾		neinvestiční	investiční
Domovy pro seniory	5 826	143	1 674 674	1 036 096	363 256	1 626 402	1 585 517	40 885
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	538	24	219 691	105 791	68 417	228 757	223 100	5 657
Domovy se zvláštním režimem	4 472	92	1 262 986	859 874	138 345	1 268 130	1 232 698	35 432
Denní a týdenní stacionáře	248	175	433 001	97 432	230 600	434 359	422 567	11 792
Ostatní	9 134	1 683	2 888 950	280 754	1 386 460	2 928 288	2 876 014	52 275
Celkem	20 218	2 117	6 479 302	2 379 947	2 187 078	6 485 936	6 339 896	146 041

¹⁾ jedná se o dotace od státu a dotace od zřizovatele

Zdroj dat: MPSV

Druhy sociálních služeb (dle § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)

Sociální poradenství

Sociální poradenství poskytuje osobám v nepříznivé sociální situaci potřebné informace přispívající k řešení jejich situace. Základní sociální poradenství je součástí všech druhů sociálních služeb. Odborné sociální poradenství zahrnuje občanské poradny, manželské a rodinné poradny, sociální práci s osobami společensky nepřízpusobenými, poradny pro oběti trestných činů a domácího násilí, sociálně právní poradenství pro osoby se zdravotním postižením a seniory. Služba obsahuje poradenství, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje bezúplatně.

Sociálně zdravotní služby

Sociálně zdravotní služby napomáhají k zajištění fyzické a psychické soběstačnosti osob, kterým jsou poskytovány; jsou určeny osobám, které již nepotřebují akutní zdravotní lůžkovou péči (dostatečná je zdravotní péče ambulantního rozsahu), ale současně jsou natolik nesoběstační, že potřebují pomoc druhé osoby při každodenních úkonech a tato pomoc jim z objektivních důvodů nemůže být zajištěna v domácím prostředí. Sociálně zdravotní služby jsou poskytovány v pobytových zařízeních sociálních služeb nebo v pobytových zdravotnických zařízeních. Služby sociální péče poskytované v rámci sociálně zdravotních služeb (včetně základních služeb) podléhají úhradě. Zdravotnické úkony jsou hrazeny z fondů veřejného zdravotního pojištění.

Sociální rehabilitace

Jedná se o soubor specifických činností zaměřených na nácvik potřebných dovedností osoby se zdravotním postižením směřujících k dosažení samostatnosti a soběstačnosti v nejvyšší možné míře s ohledem na její dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav. Cílem je dosažení nalezení vhodného pracovního uplatnění. Proces sociální rehabilitace je integrální součástí poskytování sociálních služeb.

Osobní asistence

Osobní asistence se poskytuje v přirozeném sociálním prostředí osobám se zdravotním postižením a seniorům, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby, a to v předem dohodnutém rozsahu a čase. Služba obsahuje pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje za úplatu.

Pečovatelská služba

Pečovatelská služba se poskytuje dětem, osobám se zdravotním postižením a seniorům, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby, a to v přirozeném prostředí i ve specializovaných zařízeních. Služba obsahuje pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, pomoc při zajištění chodu domácnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje za úplatu. Bezúplatně se poskytuje rodinám, ve kterých se narodily současně tři nebo více dětí, účastníkům odboje¹) a pozůstalým manželům (manželkám) po účastnících odboje starším 70 let.

Průvodcovská, předčitatelská a tlumočnická služba

Průvodcovská, předčitatelská a tlumočnická služba se poskytuje osobám se zdravotním postižením a seniorům, jejichž schopnosti jsou sníženy v oblasti orientace nebo komunikace, a napomáhá jim osobně si vyřídit vlastní záležitosti. Služba obsahuje zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba je poskytována bez úhrady.

Služby rané péče

Služby rané péče se poskytují rodičům dítěte ve věku do 7 let, které je osobou se zdravotním postižením nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého sociálního prostředí. Služba je zaměřena na podporu rodiny a podporu vývoje dítěte s ohledem na jeho specifické potřeby. Služba je poskytována především v domácnosti. Služba obsahuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje bezúplatně.

Podporované bydlení

Podporované bydlení je sociální služba poskytovaná osobám se zdravotním postižením, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby; služba se poskytuje v domácnosti osob. Služba obsahuje pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje za úplatu.

Odlehčovací služby

Odlehčovací služby jsou ambulantní nebo pobytové služby poskytované osobám se zdravotním postižením a seniorům, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby, o které jinak pečuje osoba blízká v domácnosti; cílem služby je umožnit pečující osobě nezbytný odpočinek. Služba obsahuje pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje za úplatu.

Centra denních služeb

Centra denních služeb poskytují ambulantní služby ve specializovaném zařízení s cílem posílit samostatnost a soběstačnost osob se zdravotním postižením a seniorů v nepříznivé sociální situaci, která může vést k sociálnímu vyloučení. Služba obsahuje pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje za úplatu.

Stacionáře denní a týdenní

Stacionáře denní poskytují ambulantní služby ve specializovaném zařízení seniorům, osobám se zdravotním postižením a osobám ohroženým užíváním návykových látek, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby.

Stacionáře týdenní poskytují pobytové služby ve specializovaném zařízení seniorům, osobám se zdravotním postižením a osobám ohroženým užíváním návykových látek, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné osoby.

Služba obsahuje pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování nebo pomoc při zajištění bydlení a výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti, pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje za úplatu.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením

Domovy pro osoby se zdravotním postižením poskytují dlouhodobé pobytové služby osobám se zdravotním postižením, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Služba obsahuje pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy, poskytnutí ubytování, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se

společenským prostředím, terapeutické činnosti, pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje za úplatu.

Domovy pro seniory

Domovy pro seniory poskytují dlouhodobé pobytové služby seniorům, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Služba obsahuje pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu, pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí stravy, poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, aktivizační činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje za úplatu.

Azylové domy

Azylové domy poskytují pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Služba obsahuje poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování nebo pomoc při zajištění bydlení, pomoc při prosazování práv a zájmů, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti. Služba se poskytuje za úplatu.

Domy na půl cesty

Domy na půl cesty poskytují pobytové služby na přechodnou dobu pro osoby do 26 let věku, které po dosažení zletilosti opouštějí školská zařízení pro výkon ústavní nebo ochranné výchovy, popřípadě pro osoby z jiných zařízení pro péči o děti a mládež. Služba obsahuje tyto činnosti: poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje za úplatu.

Chráněné bydlení

Chráněné bydlení je dlouhodobá pobytová služba poskytovaná osobám se zdravotním postižením, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby. Chráněné bydlení má formu individuálního nebo skupinového bydlení; osobě se poskytuje podle potřeby podpora osobního asistenta. Služba obsahuje poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování, pomoc při zajištění chodu domácnosti, výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti, pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje za úplatu.

Kontaktní centra

Kontaktní centra jsou nízkoprahová zařízení navazující kontakt s osobami ohroženými závislostí na návykových látkách. Cílem služby je minimalizovat sociální a zdravotní rizika spojená se zneužíváním návykových látek. Služba obsahuje terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje bezúplatně.

Telefonická krizová intervence

Telefonická krizová intervence je soubor metod a technik krizové práce s klientem v situaci, kterou osobně prožívá jako zátěžovou, nepříznivou a ohrožující, založený na jednorázovém nebo opakovaném telefonickém kontaktu tohoto klienta s pracovištěm telefonické krizové intervence.

Krizová pomoc

Krizová pomoc je ambulantní nebo pobytová služba na přechodnou dobu poskytovaná osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života, kdy přechodně nemohou řešit svojí nepříznivou situaci vlastními silami. Služba obsahuje poskytnutí ubytování, poskytnutí stravy (nebo pomoc při zajištění stravy), terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje bezúplatně.

Nízkoprahová denní centra

Nízkoprahová denní centra poskytují ambulantní služby pro osoby bez přístřeší. Služba obsahuje pomoc při osobní hygieně (nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu) poskytnutí stravy (nebo pomoc při zajištění stravy). Služba se poskytuje bezúplatně

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují ambulantní služby dětem a mládeži ohroženým sociálním vyloučením. Služba je určena rizikovým, neorganizovaným dětem a mládeži, kteří jsou ohroženi sociálně - patologickými jevy nebo mají vyhraněný životní styl neakceptovaný většinou společností. Základním prostředkem pro navázání kontaktu s cílovou skupinou je nabídka volnočasových aktivit. Cílem je zlepšit kvalitu života cílové skupiny předcházením, snížením sociálních a zdravotních rizik souvisejících s jejich způsobem života, umožnit jim lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí a vytvářet podmínky, aby v případě zájmu mohli řešit svoji nepříznivou sociální situaci. Služba obsahuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje bezúplatně.

Noclehárny

Noclehárny poskytují ambulantní služby osobám bez přístřeší, které mají zájem o využití hygienického zařízení a přenocování. Služba obsahuje pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu, poskytnutí přenocování, poskytnutí nebo zprostředkování informací. Služba se poskytuje za úplatu stanovenou poskytovatelem.

Služby následné péče a doléčovací

Služby následné péče a doléčovací jsou ambulantní služby poskytující následnou péči osobám s chronickou psychickou poruchou a osobám závislým na návykových látkách, které absolvovaly ambulantní nebo ústavní léčbu ve zdravotnickém zařízení nebo které abstinují. Služba obsahuje terapeutické činnosti, pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje bezúplatně.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi jsou ambulantní služby poskytované rodině s dítětem, u kterého existují rizika ohrožení jeho vývoje, nebo je jeho vývoj ohrožen v důsledku dopadů dlouhodobě obtížné sociální situace, kterou rodiče nedokáží sami bez pomoci překonat. Služba obsahuje výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje bezúplatně.

Terapeutické komunity

Terapeutické komunity poskytují pobytové služby na přechodnou dobu pro osoby závislé na návykových látkách nebo osoby s chronickou psychickou poruchou, které mají zájem o začlenění do běžného života. Služba obsahuje tyto činnosti: poskytnutí stravy, poskytnutí ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, terapeutické činnosti a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje za úplatu.

Terénní programy

Terénní programy jsou služby poskytované osobám, které vedou nebo jsou ohroženy rizikovým způsobem života. Služba je určena pro problémové skupiny dětí a mládeže, uživatele drog, osoby bez přístřeší, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách a jiné sociálně ohrožené skupiny. Cílem služby je tyto osoby vyhledávat a minimalizovat rizika jejich způsobu života. Služba obsahuje zprostředkování kontaktu se společenským prostředím a pomoc při prosazování práv a zájmů. Služba se poskytuje bezúplatně.

5-1. Počet sociálních služeb a jejich kapacita v roce 2014

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Počet služeb celkem	Kapacita služby (počet lůžek)
Centra denních služeb	87	-
Denní stacionáře	268	-
Týdenní stacionáře	63	845
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	210	12 926
Domovy pro seniory	500	37 327
Domovy se zvláštním režimem	263	14 354
Chráněné bydlení	178	3 214
Azylové domy	211	7 002
Domy na půl cesty	35	381
Zařízení pro krizovou pomoc	44	41
Nizkoprahová denní centra	58	-
Nizkoprahová zařízení pro děti a mládež	239	-
Noclehárny	71	1 560
Terapeutické komunity	16	265
Sociální poradny	563	-
Sociálně terapeutické dílny	131	-
Centra sociálně rehabilitačních služeb	276	673
Pracoviště rané péče	42	-
Intervenční centra	18	-
Služby následné péče	41	211
Celkem ČR	3 314	78 799

Zdroj dat: MPSV

5-2. Počet pobytových sociálních služeb v roce 2014 - kapacita služby (počet pokojů)

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Počet jednolůžkových pokojů	Počet dvoulůžkových pokojů	Počet tří- a vícelůžkových pokojů
Týdenní stacionáře	85	223	117
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1 912	3 298	1 748
Domovy pro seniory	12 260	10 018	1 768
Domovy se zvláštním režimem	1 755	4 163	1 306
Chráněné bydlení	1 585	708	61
Azylové domy	200	844	1 475
Domy na půl cesty	112	121	11
Zařízení pro krizovou pomoc	0	4	10
Terapeutické komunity	9	61	42
Centra sociálně rehabilitačních služeb	62	195	62
Služby následné péče	29	61	17
Celkem ČR	18 009	19 696	6 617

Zdroj dat: MPSV

5-3. Počet uživatelů (klientů) pobytových sociálních služeb v roce 2014

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Počet uživatelů (klientů) k 31. 12. 2013	Pohyb ve sledovaném roce			Počet uživatelů (klientů) k 31. 12. 2014	z toho	
		přijetí	propuštění	zemřelí		trvale upoutaní na lůžko	mobilní za pomoci druhé osoby nebo technických pomůcek
Týdenní stacionáře	764	163	157	20	750	23	180
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	12 785	975	659	601	12 500	1 511	3 026
Domovy pro seniory	36 050	11 373	2 080	9 461	35 882	9 202	17 832
Domovy se zvláštním režimem	11 784	6 314	732	3 698	13 668	3 136	5 432
Chráněné bydlení	2 698	740	424	35	2 979	14	263
Azylové domy	5 373	11 607	11 397	29	5 554	-	13
Domy na půl cesty	279	588	582	-	285	-	-
Zařízení pro krizovou pomoc	18	628	616	-	30	-	-
Terapeutické komunity	218	437	430	-	225	-	-
Centra sociálně rehabilitačních služeb	589	1 066	1 088	1	566	-	46
Služby následné péče	163	337	320	1	179	-	-
Celkem ČR	70 721	34 228	18 485	13 846	72 618	13 886	26 792

Zdroj dat: MPSV

5.4. Počet uživatelů (klientů) sociálních služeb v roce 2014

1. část

Území	Počet uživatelů (klientů) za sledovaný rok																	
	centra denních služeb			denní stacionáře			zařízení pro krizovou pomoc			nizkoprahová denní centra			nizkoprahová zařízení pro děti a mládež			noclehárny		
	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy
Hlavní město Praha	51	61	227	183	249	290	283	2 496	3 273	-	20 079	3 829	3 212	257	139	-	30 715	5 970
Sředočeský kraj	-	55	144	28	232	361	229	234	352	-	723	197	2 341	318	133	-	370	65
Jihočeský kraj	29	22	29	91	116	115	301	402	758	-	378	79	4 824	162	46	-	254	1 115
Plzeňský kraj	-	8	17	34	75	57	117	155	278	-	672	121	851	79	29	-	388	69
Karlovarský kraj	25	24	75	24	27	33	-	18	63	-	447	94	2 744	19	9	-	217	3
Ústecký kraj	-	24	38	44	88	80	-	5	3	157	778	170	4 527	337	175	-	1 028	39
Liberecký kraj	17	46	67	60	44	71	-	-	-	-	479	108	726	69	47	-	265	37
Královéhradecký kraj	31	44	100	11	109	156	76	43	62	-	298	87	1 421	128	54	-	265	62
Paroubický kraj	-	28	33	18	105	138	155	181	497	-	4 782	575	1 398	156	72	23	3 600	404
Kraj Vysočina	2	36	69	49	211	231	346	367	360	-	3 216	865	2 652	287	142	-	854	193
Jihomoravský kraj	8	329	486	156	244	258	6	1	24	-	1 567	411	1 596	78	43	-	450	67
Olomoucký kraj	2	92	111	66	192	192	6	1	24	-	483	83	997	81	78	-	284	21
Zlínský kraj	1	83	97	12	146	194	-	-	-	-	2 099	342	4 225	247	84	-	1 485	200
Moravskoslezský kraj	11	727	715	149	345	410	91	551	530	-	36 001	6 961	33 066	2 337	1 102	-	40 175	8 245
Česká republika	177	1 579	2 208	925	2 183	2 586	1 604	4 453	6 200	157	36 001	192	360	297	3 158	6	1 006	878

Území	Počet uživatelů (klientů) za sledovaný rok																	
	sociální poradny			sociálně terapeutické dílny			sociální rehabilitace			pracoviště rané péče			intervenční centra			služby následné péče		
	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy
Hlavní město Praha	3 365	25 960	41 391	-	141	154	293	1 469	1 562	859	-	-	139	44	458	5	148	226
Sředočeský kraj	7 387	7 637	10 372	1	285	309	153	828	913	200	43	70	5	30	327	-	47	35
Jihočeský kraj	119	5 612	9 185	16	288	381	41	481	590	271	-	-	-	49	327	-	54	40
Plzeňský kraj	452	4 442	5 976	2	66	65	30	251	268	204	-	-	-	5	87	1	66	76
Karlovarský kraj	304	2 830	4 467	12	134	148	-	277	286	40	-	-	134	17	269	-	-	-
Ústecký kraj	258	7 635	12 023	3	329	308	161	459	495	28	-	-	47	33	583	-	25	9
Liberecký kraj	424	3 341	5 590	-	87	29	44	161	207	220	-	-	-	6	172	-	6	1
Královéhradecký kraj	574	4 557	6 300	3	21	15	2	328	405	132	-	-	1	6	-	-	56	46
Paroubický kraj	908	4 066	7 011	-	78	86	27	546	642	126	-	-	-	-	-	-	44	39
Kraj Vysočina	1 047	9 245	13 410	-	91	86	256	933	985	200	16	24	19	73	528	-	11	5
Jihomoravský kraj	1 210	14 115	22 992	2	119	151	57	2 590	1 669	297	-	-	-	-	-	-	354	194
Olomoucký kraj	386	3 678	4 938	-	46	64	72	369	436	285	-	-	-	-	-	-	28	34
Zlínský kraj	205	4 638	7 212	-	115	124	45	374	367	111	-	-	-	-	-	-	2	8
Moravskoslezský kraj	1 586	13 185	19 279	5	410	286	35	573	822	215	78	98	15	40	407	-	165	165
Česká republika	18 225	110 941	170 146	44	2 210	2 206	1 216	9 639	9 647	3 188	137	192	360	297	3 158	6	1 006	878

5 4. Počet uživatelů (klientů) sociálních služeb v roce 2014

2. část

Území	Počet uživatelů (klientů) k 31. 12. 2014																	
	týdenní stacionáře			domovy pro osoby se zdravotním postižením			domovy pro seniory			domovy se zvláštním režimem			chráněné bydlení			azylové domy		
	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy
Hlavní město Praha	2	43	27	32	203	257	-	440	1 657	-	124	378	-	95	100	111	287	272
Středočeský kraj	17	75	69	67	771	623	1	1 286	3 580	1	491	1 233	-	272	290	141	107	205
Jihočeský kraj	7	41	21	10	271	389	-	762	2 167	-	190	371	-	60	114	138	50	111
Přízeňský kraj	-	11	18	78	491	470	-	526	1 204	-	253	472	-	81	48	95	48	73
Karlovarský kraj	5	3	9	22	115	324	-	257	572	-	97	263	-	40	48	28	57	45
Ústecký kraj	3	15	19	82	905	564	-	918	2 487	-	601	1 244	-	222	155	185	254	180
Liberecký kraj	20	34	10	31	110	151	-	255	705	-	103	288	-	33	32	14	43	38
Královéhradecký kraj	-	9	8	11	286	400	-	551	1 716	-	137	382	-	39	50	112	43	52
Pardubický kraj	-	13	9	39	377	285	-	512	1 528	-	327	570	-	60	43	78	42	57
Kraj Vysočina	9	18	12	46	385	140	-	597	1 547	1	175	366	-	94	27	30	73	44
Jihomoravský kraj	29	55	32	35	677	527	-	678	2 268	-	706	1 991	-	87	81	205	249	223
Olomoucký kraj	3	6	4	18	663	389	-	676	1 811	-	167	429	-	108	270	83	226	220
Zlínský kraj	3	23	27	47	441	588	-	638	1 941	-	305	538	-	27	32	24	168	137
Moravskoslezský kraj	1	18	22	59	656	465	-	1 070	3 533	2	489	974	4	261	206	272	443	291
Česká republika	99	364	287	577	6 351	5 572	-	9 166	26 716	4	4 165	9 499	4	1 479	1 496	1 516	2 090	1 948

Území	Počet uživatelů (klientů) k 31. 12. 2014											
	domy na půli cesty			terapeutické komunity								
	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy	děti a mládež do 18 let	dospělí muži	dospělí ženy						
Hlavní město Praha	-	20	13	-	-	-						
Středočeský kraj	-	8	15	-	18	17						
Jihočeský kraj	-	1	-	11	25	24						
Přízeňský kraj	-	3	1	-	20	2						
Karlovarský kraj	-	15	7	-	-	-						
Ústecký kraj	-	6	1	1	10	4						
Liberecký kraj	-	2	-	-	9	4						
Královéhradecký kraj	-	8	1	-	-	-						
Pardubický kraj	1	22	11	-	-	-						
Kraj Vysočina	-	3	1	1	9	3						
Jihomoravský kraj	1	15	11	1	27	8						
Olomoucký kraj	-	5	6	-	12	4						
Zlínský kraj	-	27	14	-	-	-						
Moravskoslezský kraj	5	38	24	-	13	2						
Česká republika	7	173	105	14	143	68						

Zdroj dat: MPSV

5-5. Sociální služby podle zřizovatele v roce 2014

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	CELKEM		Státní		Krajské		Obecní		Církevní		Ostatní	
	počet	kapacita	počet	kapacita	počet	kapacita	počet	kapacita	počet	kapacita	počet	kapacita
Centra denních služeb	87	-	-	-	6	-	20	-	28	-	33	-
Denní stacionáře	268	-	2	-	39	-	72	-	60	-	95	-
Týdenní stacionáře	63	845	1	91	33	392	9	114	10	80	10	168
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	210	12 926	5	624	154	10 505	27	1 259	13	271	11	267
Domovy pro seniory	500	37 327	-	-	186	16 710	171	14 791	71	2 581	72	3 245
Domovy se zvláštním režimem	263	14 354	-	-	107	6 237	64	3 645	21	530	71	3 942
Chráněné bydlení	178	3 214	3	85	75	1 634	16	316	28	382	56	797
Azylové domy	211	7 002	-	-	6	278	46	1 358	78	2 588	81	2 778
Domy na půl cesty	35	381	-	-	-	-	5	31	7	75	23	275
Zařízení pro krizovou pomoc	44	41	-	-	-	-	2	-	12	6	30	35
Nízkoprahová denní centra	58	-	-	-	-	-	2	-	30	-	26	-
Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	239	-	-	-	1	-	18	-	74	-	146	-
Noclehárny	71	1 560	-	-	1	233	14	206	27	508	29	613
Terapeutické komunity	16	265	-	-	1	15	-	-	1	15	14	235
Sociální poradny	563	-	-	-	40	-	30	-	86	-	407	-
Sociálně terapeutické dílny	131	-	1	-	18	-	4	-	27	-	81	-
Centra sociálně rehabilitačních služeb	276	673	3	30	4	10	-	-	47	86	222	547
Pracoviště rané péče	42	-	1	-	-	-	2	-	13	-	26	-
Intervenční centra	18	-	-	-	6	-	-	-	4	-	8	-
Služby následné péče	41	211	-	-	1	5	1	12	5	24	34	170
Cellkem ČR	3 314	78 799	16	830	678	36 019	503	21 732	642	7 146	1 475	13 072

Zdroj dat: MPSV

5-6. Kapacita a ekonomické ukazatele v sociálních službách v roce 2014**Sociální služba poskytovaná ve státních a krajských zařízeních**

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Kapacita služby (počet lůžek)	Počet služeb	Příjmy (v tis. Kč)			Výdaje (v tis. Kč)		
			Celkem	z toho		Celkem	v tom	
				z úhrad za pobyt, stravování a poskyt. péči	dotace ¹⁾		neinvestiční	investiční
Domovy pro seniory	16 710	186	5 094 300	2 807 073	1 577 725	4 956 853	4 810 719	146 133
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	11 129	159	4 251 354	1 902 523	1 958 861	4 317 671	4 095 956	221 715
Domovy se zvláštním režimem	6 237	107	2 124 863	1 130 126	797 818	2 152 994	2 086 989	66 005
Denní a týdenní stacionáře	483	75	295 202	60 231	214 216	299 278	292 795	6 483
Ostatní	2 290	167	641 572	183 254	413 638	659 145	647 053	12 091
Celkem	36 849	694	12 407 291	6 083 207	4 962 258	12 385 940	11 933 512	452 428

Sociální služba poskytovaná v obecních zařízeních

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Kapacita služby (počet lůžek)	Počet služeb	Příjmy (v tis. Kč)			Výdaje (v tis. Kč)		
			Celkem	z toho		Celkem	v tom	
				z úhrad za pobyt, stravování a poskyt. péči	dotace ¹⁾		neinvestiční	investiční
Domovy pro seniory	14 791	171	4 280 349	2 471 862	1 338 515	4 324 079	4 189 291	134 788
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	1 259	27	457 319	209 940	206 424	464 177	441 080	23 097
Domovy se zvláštním režimem	3 645	64	1 147 532	680 489	369 260	1 177 807	1 117 539	60 268
Denní a týdenní stacionáře	114	81	248 847	45 994	178 019	236 333	208 747	27 587
Ostatní	1 923	160	291 048	59 717	166 354	293 249	283 121	10 127
Celkem	21 732	503	6 425 095	3 468 002	2 258 572	6 495 645	6 239 778	255 867

Sociální služba poskytovaná v ostatních (nestátních zařízeních)

Druh služby (uvedené v § 34 zákona č. 108/2006 Sb.)	Kapacita služby (počet lůžek)	Počet služeb	Příjmy (v tis. Kč)			Výdaje (v tis. Kč)		
			Celkem	z toho		Celkem	v tom	
				z úhrad za pobyt, stravování a poskyt. péči	dotace ¹⁾		neinvestiční	investiční
Domovy pro seniory	5 826	143	1 674 674	1 036 096	363 256	1 626 402	1 585 517	40 885
Domovy pro osoby se zdravotním postižením	538	24	219 691	105 791	68 417	228 757	223 100	5 657
Domovy se zvláštním režimem	4 472	92	1 262 986	859 874	138 345	1 268 130	1 232 698	35 432
Denní a týdenní stacionáře	248	175	433 001	97 432	230 600	434 359	422 567	11 792
Ostatní	9 134	1 683	2 888 950	280 754	1 386 460	2 928 288	2 876 014	52 275
Celkem	20 218	2 117	6 479 302	2 379 947	2 187 078	6 485 936	6 339 896	146 041

¹⁾ jedná se o dotace od státu a dotace od zřizovatele

Zdroj dat: MPSV

5-7. Počet neuspokojených žádostí o sociální služby k 31. 12. 2014

Území	Poskytovaná sociální služba										
	domovy pro seniory	azylové domy	domy na půl cesty	noclehárny	terapeutické komunity	chráněné bydlení	domovy pro osoby se zdravotním znevýhodněním	domovy se zvláštním režimem	tydenní stacionáře	krizová pomoc	
Hlavní město Praha	6 561	915	151	133	-	148	123	902	10	177	
Středočeský kraj	8 008	445	4	14	27	152	205	1 736	42	-	
Jihočeský kraj	3 644	940	1	3	1	25	174	572	-	-	
Píseňský kraj	2 615	82	12	-	5	80	183	1 550	-	-	
Karlovarský kraj	199	201	18	97	-	8	31	147	3	-	
Ústecký kraj	4 027	860	23	34	47	99	248	2 124	-	3	
Liberecký kraj	1 087	201	-	-	47	13	51	375	1	-	
Královéhradecký kraj	2 714	102	-	137	-	14	173	518	-	-	
Pardubický kraj	2 484	225	3	99	-	15	72	475	-	-	
Kraj Vysočina	3 531	125	4	-	28	32	92	998	12	-	
Jihomoravský kraj	12 666	373	4	217	21	127	379	5 059	37	-	
Olomoucký kraj	3 577	216	3	89	-	982	122	850	10	-	
Zlínský kraj	6 501	317	-	6	-	41	263	1 493	20	-	
Moravskoslezský kraj	6 175	442	27	392	5	249	431	1 935	24	37	
Celkem ČR	63 789	5 444	250	1 221	181	1 985	2 547	18 734	159	217	

Území	Poskytovaná sociální služba										
	sociální poradenství	raná péče	nizkoprahová denní centra	nizkoprahová zařízení pro děti a mládež	denní stacionáře	centra denních služeb	služby následné péče	sociálně terapeutické dílny	sociální rehabilitace	intervenční centra	
Hlavní město Praha	855	26	-	45	24	12	17	30	799	-	
Středočeský kraj	22	3	-	30	28	-	-	7	166	-	
Jihočeský kraj	93	-	2	21	-	-	61	2	6	-	
Píseňský kraj	82	-	-	6	-	-	67	-	65	-	
Karlovarský kraj	86	-	3	3	2	-	-	-	6	-	
Ústecký kraj	52	-	12	158	7	2	37	4	50	6	
Liberecký kraj	6	-	-	116	9	3	37	2	27	-	
Královéhradecký kraj	64	-	2	61	5	-	-	-	5	29	
Pardubický kraj	6	-	3	20	3	-	-	1	83	-	
Kraj Vysočina	6	1	-	35	6	-	36	4	7	-	
Jihomoravský kraj	219	34	34	72	45	9	30	10	95	-	
Olomoucký kraj	49	15	-	21	4	6	64	-	37	-	
Zlínský kraj	17	-	-	-	20	2	-	4	11	-	
Moravskoslezský kraj	726	6	191	182	12	2	24	16	177	7	
Celkem ČR	2 283	85	247	770	165	36	373	80	1 534	42	

Zdroj dat: MFSV

5-8. Pečovatelská služba (1999 - 2014)

Rok	Výdaje na službu celkem (v mil. Kč)	Počet uživatelů	Průměrná roční úhrada od 1 uživatele služby (v Kč)
1999	1 331	106 825	1 211
2000	1 540	113 528	1 316
2001	1 588	114 203	1 473
2002	2 255	109 034	1 796
2003	2 051	116 128	1 793
2004	2 148	109 475	1 859
2005	1 593	112 927	2 028
2006	1 637	105 088	2 156
2007	1 591	98 373	4 263
2008	1 643	111 871	4 261
2009	1 903	114 364	5 063
2010	1 984	113 238	5 248
2011	2 101	113 607	5 802
2012	2 133	113 041	6 164
2013	2 181	110 504	5 971
2014	2 317	109 962	6 484

Zdroj dat: MPSV

6. Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany (ESSPROS)

Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany (ESSPROS) byl vyvinut v sedmdesátých letech minulého století statistickým úřadem EU (Eurostat) společně s odborníky z členských států Evropského společenství jako specifický nástroj vzájemně srovnatelného statistického sledování sociální ochrany v jeho členských státech. Během svého užívání je v omezené míře podrobován metodickým korekcím, doplňkům a upřesněním. Pro využití tohoto systému v ČR byla v roce 2000 na základě dohody mezi ČSÚ a MPSV ustavena meziresortní pracovní skupina pod gescí MPSV, která řeší jeho zavádění v podmínkách ČR. V současné době jsou za ČR dostupné výstupní tabulky Základního systému ESSPROS v časové řadě 1995 – 2013, modulu počtu příjemců důchodů pro období 2000 – 2013 (metodicky v definitivní mezinárodně srovnatelné podobě až od roku 2006). Pro Eurostatem nově zaváděný modul čistých dávek na sociální ochranu byla v mezinárodní řešitelské pracovní skupině dotvořena metodika zaručující jejich mezinárodní srovnatelnost a za ČR již jsou zpracovány údaje za léta 2007 – 2012.

ESSPROS se člení na Základní systém (ZS) odpovídající **standardním informacím o příjmech a výdajích v oblasti sociální ochrany** a moduly poskytující **doplňkové statistické informace**. Veškeré transakce, které spadají do rámce ESSPROS, by měly být účetně podchyceny. V případech, kdy není účetnictví v potřebné míře k dispozici, je možné využít údajů ze statistických a jiných administrativních zdrojů, výjimečně i odborných odhadů.

Sociální ochrana je v ZS definována jako veškeré intervence ze strany veřejných nebo soukromých organizací, jejichž cílem je osvobodit domácnosti a jednotlivce od břemene stanoveného balíku rizik nebo potřeb za předpokladu, že neexistují simultánní reciproční ani individuální ujednání. Seznam rizik nebo potřeb je definován na základě dohody prostřednictvím těchto osmi funkcí sociální ochrany:

1. Nemocenská/zdravotní péče
2. Invalidita
3. Stáří
4. Pozůstalí
5. Rodina/děti
6. Nezaměstnanost
7. Bydlení
8. Sociální vyloučení, které není jinde klasifikováno

Základní systém řeší pouze sociální ochranu poskytovanou ve formě plateb v hotovosti, náhrad a přímo poskytovaného zboží a služeb domácnostem a jednotlivcům. Specifické informace potřebné k dokonalému monitorování daných funkcí systému jsou pak zabezpečovány v jednotlivých modulech.

Základní systém ESSPROS stanovuje definice a popisuje třídění programů sociální ochrany. Za program sociální ochrany je považován zvláštní soubor pravidel podporovaných jednou nebo více institucionálními jednotkami, které řídí úhradu dávek sociální ochrany a jejich financování. Podmínkou je, že lze za takto definovaný program sestavit zvláštní účet příjmu a výdajů. Programy jsou tříděny do kategorií, přičemž důležitým kritériem je

- rozhodování (programy veřejné, soukromé),
- právní prosazování (programy povinné, nepovinné),
- stanovení nároků (programy příspěvkové, nepříspěvkové),
- rozsah (programy univerzální, obecné, speciální),
- úroveň ochrany (programy základní, doplňkové).

Příjmy programů sociální ochrany jsou v základním systému ESSPROS klasifikovány podle typu (sociální příspěvky, standardní příspěvky vlády, převody z jiných programů a další příjmy) a podle původu, tzn., ze kterých institucionálních sektorů pocházejí. Rovněž výdaje programů sociální ochrany jsou klasifikovány podle typu nebo důvodu, pro který jsou vypláceny.

Systém ESSPROS identifikuje přesné důvody, pro které je dávka v rámci určitého programu poskytována, a zařídil ji do příslušné funkce a dále v rámci podrobnějšího členění. Rovněž umožňuje vymezení programů sociální ochrany s ohledem na zvyklosti a specifika každé členské nebo kandidátské země tak, aby pokrývaly veškeré ve společnosti existující dávky sociální ochrany a daly se jednoznačně zařadit podle výše zmíněných kritérií. Toto je jediný způsob, jak zajistit srovnatelné statistiky mezi zeměmi s vědomím, že se členské země do značné míry odlišují z hlediska institucionální organizace systému

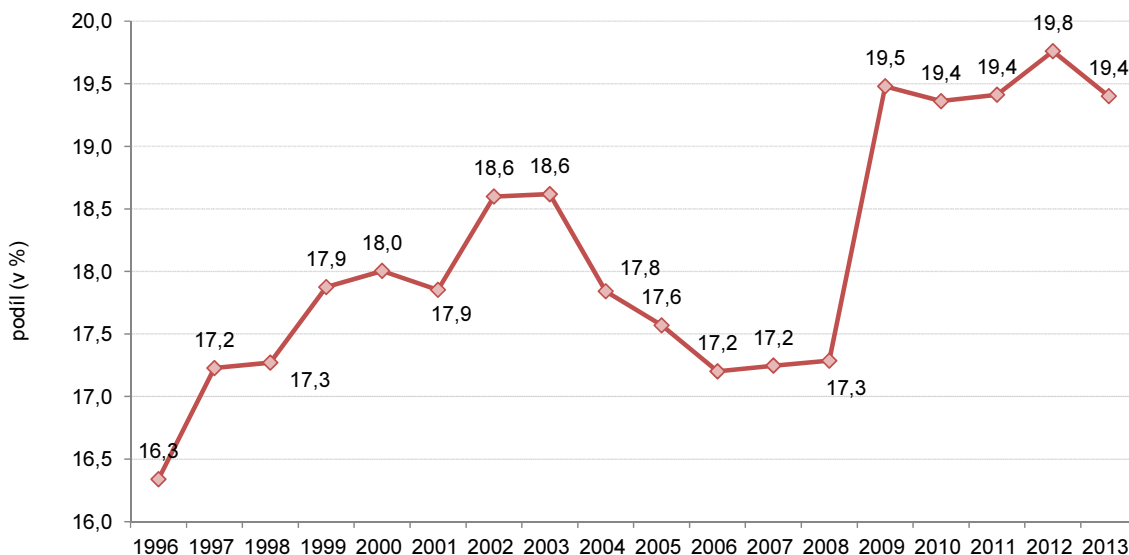
sociální ochrany.

V tabulkové části v tabulce **6-1.** jsou prezentovány výdaje na sociální ochranu ZS ESSPROS podle funkcí sociální ochrany v časové řadě za období 1995 až 2013. Podrobnější údaje a mezinárodní srovnání úrovně sociální ochrany v rámci EU i některých dalších evropských zemí dle metodiky ESSPROS lze pak nalézt na webových stránkách Eurostatu:

<http://ec.europa.eu/eurostat/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tps00098&language=en>

Odtud jsou do **tabulky 6-2.** převzaty poslední zveřejněné údaje obsahující srovnání vybraných evropských zemí podle podílu jejich celkových výdajů na sociální ochranu k HDP.

Graf č. 1: Vývoj podílu výdajů na sociální ochranu k HDP

Zdroj dat: MPSV

Další informace o vývoji výdajů na sociální ochranu podle evropského statistického systému ESSPROS jsou dostupné na internetových stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV) <http://www.mpsv.cz/cs/16142>

6 - 1. Základní systém ESSPROS - výdaje na sociální ochranu podle funkcí sociální ochrany (1996 - 2013) *)

v mil. Kč

Funkce sociální ochrany	Rok																	
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1. Nemocenská/zdravotní péče	105 696	112 736	120 068	128 129	139 075	151 884	168 804	178 920	185 298	195 067	199 876	215 487	222 767	239 254	239 185	241 461	245 410	244 390
2. Invalidita	22 382	25 817	28 634	30 661	32 037	35 302	37 479	40 685	41 430	43 066	49 829	52 512	54 823	57 176	57 710	57 509	54 920	53 701
3. Stáří	101 726	123 576	140 002	150 247	160 644	169 625	182 541	185 229	194 507	212 206	227 174	254 177	281 444	310 325	321 475	340 972	357 277	349 313
4. Pozůstalí	14 193	16 308	17 494	18 204	18 663	20 632	22 120	22 589	22 739	23 670	24 664	26 741	27 182	28 297	27 824	28 575	28 696	28 719
5. Rodinná péče	31 434	32 589	32 626	33 904	34 984	36 452	38 738	38 477	44 164	41 765	44 040	58 787	53 549	53 893	50 615	44 816	42 797	42 855
6. Nezaměstnanost	7 341	9 395	10 908	14 444	14 309	14 406	16 513	20 836	20 877	19 767	18 618	22 057	23 663	39 280	31 020	27 291	25 946	26 748
7. Bydlení	688	938	1 818	2 458	2 710	2 720	3 038	2 904	2 623	2 547	2 389	2 205	2 194	2 896	4 307	5 589	7 501	10 310
8. Sociální vyloučení jiné neklasifikované	2 965	4 287	6 563	9 116	11 178	11 818	12 803	14 742	15 153	15 136	16 202	7 353	6 444	8 819	8 560	10 234	13 105	12 690
Výdaje celkem ¹⁾	286 425	325 646	358 103	387 163	413 600	442 839	482 036	504 392	526 791	553 214	582 992	639 319	672 066	739 940	740 696	756 447	775 652	768 727

1) Celkové výdaje nezahnují administrativní náklady.

*) Údaje jsou zpracovány dle metodiky Eurostatu pro základní systém ESSPROS (ESSPROS Manual 1996 - vč. revizí). ESSPROS = Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany.

Zdroj dat: MPSV

6-2. Vývoj podílu výdajů na sociální ochranu k HDP ve vybraných ve vybraných evropských zemích (2001 - 2012)

v % HDP

Ukazatel	Rok											
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
EU27 - členské státy EU	27,0	26,6	26,1	26,7	29,5p	29,4p	29,0p	29,5p
EA17 - státy s měnou Euro (eurozóna)	26,8	27,3	27,7	27,6	27,6	27,3	26,8	27,5	30,4p	30,3p	30,0p	30,4p
BE - Belgie	26,3	26,7	27,4	27,4	27,3	27,0	26,9	28,3	30,6	30,1	30,4	30,8
BG - Bulharsko	15,1	14,2	14,1	15,5	17,2	18,1	17,7	17,4
CZ - Česká republika	17,9	18,6	18,6	17,8	17,6	17,2	17,2	17,3	19,5	19,4	19,4	20,8
DK - Dánsko	29,2	29,7	30,9	30,7	30,2	29,2	30,7	30,7	34,7	34,3	34,2	34,6
DE - Německo	29,7	30,4	30,8	30,0	29,9	28,7	27,7	28,0	31,5	30,6	29,4	29,5p
EE - Estonsko	13,0	12,7	12,5	13,0	12,6	12,1	12,1	14,9	19,0	18,0	16,1	15,4
IE - Irsko	14,3	16,7	17,2	17,4	17,5	17,8	18,3	21,5	26,5	28,5	29,6p	32,5p
EL - Řecko	24,3	24,0	23,5	23,6	24,9	24,8	24,8	26,2	28,0	29,1	30,2	31,2p
ES - Španělsko	19,7	20,0	20,3	20,3	20,6	20,5	20,8	22,0	25,2	25,5p	26,0p	25,9p
FR - Francie	29,6	30,5	31,0	31,4	31,5	31,2	30,9	31,3	33,6	33,7	33,4	34,2p
HR - Chorvatsko	18,7	20,8	21,0	20,7	21,2
IT - Itálie	24,8	25,2	25,7	25,9	26,3	26,6	26,6	27,7	29,9	29,9	29,7	30,3p
CY - Kypr	14,9	16,3	18,4	18,1	18,4	18,5	18,2	19,5	21,1	22,1	22,8	23,1
LV - Lotyšsko	14,7	14,3	14,0	13,2	12,8	12,7	11,3	12,7	16,9	17,8	15,1	14,0p
LT - Litva	14,7	14,0	13,5	13,4	13,2	13,3	14,4	16,1	21,2	19,1	17,0	16,5p
LU - Lucembursko	20,9	21,6	22,1	22,3	21,7	20,4	19,3	21,4	24,3	23,1	22,5	23,3
HU - Maďarsko	19,5	20,4	21,3	20,8	21,9	22,5	22,7	22,9	23,4	23,1	22,1	21,8
MT - Malta	17,0	17,2	17,4	18,0	17,8	17,7	17,7	18,1	19,6	19,1	18,7	19,4
NL - Nizozemsko	26,5	27,6	28,3	28,3	27,9	28,8	28,3	28,5	31,6	32,1	32,3	33,3p
AT - Rakousko	28,6	28,9	29,4	29,0	28,8	28,3	27,9	28,5	30,7	30,6	29,8	30,2
PL - Polsko	21,0	21,1	21,0	20,1	19,7	19,4	18,1	18,6	19,2	19,2	19,2	18,1p
PT - Portugalsko	21,9	22,8	23,2	23,8	24,5	24,5	23,9	24,3	26,8	26,8	26,5	26,9
RO - Rumunsko	12,8	13,6	13,1	12,8	13,4	12,8	13,6	14,4	17,2	17,6	16,4	15,6
SI - Slovinsko	24,4	24,3	23,6	23,3	23,0	22,7	21,3	21,4	24,2	25,0	25,0	25,4p
SK - Slovensko	18,9	19,1	18,4	17,2	16,5	16,4	16,1	16,1	18,8	18,7	18,3	18,4p
FI - Finsko	25,0	25,7	26,6	26,7	26,7	26,4	25,4	26,2	30,4	30,6	30,0	31,2
SE - Švédsko	30,4	31,3	32,2	31,6	31,1	30,3	29,2	29,5	32,0	30,4	29,7	30,5p
UK - Velká Británie	26,6	25,6	25,5	25,7	25,8	25,6	24,7	25,6	28,3	27,9	28,0p	28,8p
IS - Island	19,4	21,2	23,0	22,6	21,7	21,2	21,4	22,0	25,4	24,5	25,0	25,2
NO - Norsko	25,4	26,0	27,2	25,7	23,7	22,4	22,5	22,2	26,0	25,6	25,1	25,0
CH - Švýcarsko	25,4	26,4	27,7	27,2	27,2	25,9	25,2	24,5	26,9	27,0	26,8	27,5p
RS - Srbsko	24,6	23,2	24,4

(.) údaj není k dispozici

P = předběžný údaj

Zdroj dat: Eurostat (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu/tgm/refreshTableAction.do?tab=table&plugin=1&pcode=tps00098&language=en>), údaje k 1. 6. 2015

Seznam zkratk

ČR Česká republika
ČSSZ Česká správa sociálního zabezpečení
ČSÚ Český statistický úřad
ESSPROS Evropský systém jednotných statistik sociální ochrany
EU Evropská unie
MF Ministerstvo financí
MPSV Ministerstvo práce a sociálních věcí
NUTS územní statistická jednotka (stát, území, okres, kraj)
OSVČ osoba samostatně výdělečně činná
OZP osoba se zdravotním postižením
PAYGO pay-as-you-go - průběžně financovaný důchodový systém
SSP státní sociální podpora
ÚP ČR Úřad práce České republiky
ZS základní systém (ESSPROS)

Značky použité v tabulkách publikace

- ležatá čárka na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval
- . tečka na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý
- x ležatý křížek na místě čísla značí, že zápis není možný z logických důvodů
- 0 nula se používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky